Η ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

Η΄ ΕΤΟΣ — ΑΡΙΘ. 92 Δ. ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ, ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ — Γ. ΤΖΩΤΖΗΣ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΙΟΥΝΙΟΣ 1912

ΑΠΟ ΤΑ "ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ,, ΤΩΝ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΙΓΚΙΠΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΙΚΙΑΝ ΤΟΥ κ. ΚΟΕΝ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΔΙΟΝ ΒΟΛΗΣ

ΣΚΟΠΕΥΤΑΙ ΒΑΛΛΟΝΤΕΣ ΔΙ' ΟΠΛΟΥ ΜΑΝΛΙΧΕΡ

Ἀρίστη ὑπῆρξεν ἡ ἐπιτυχία τοῦ Γ΄ ἔτους τῶν «Ἐλευθερίων», τῶν Πανελληνίων σκοπευτικῶν ἀγώνων, τελεσθέντων ἐν Τρικκάλοις, λαμπρυνθεῖσα διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν Πριγκίπων. Ἡ σκοπευτικὴ ἐπίδοσις καὶ εἰς τὴν κατ' ἄτομον βολὴν καὶ τὴν καθ' ὁμάδας, ὑπῆρξε κατὰ μέσον ὅρον ἀνωτέρα τῆς προηγουμένης, παρέχουσα πάντοτε καὶ περισσοτέρας ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ * * * * *
* * * * ΑΠΟ ΕΝΑ ΜΗΝΑ

Ἀφειδὴς ὁ Ἰούνιος εἰς εὐτυχῆ γεγονότα τὰ ὁποῖα θωπεύουν τὴν Ἐθνικὴν μας ὑπερηφάνειαν καὶ ἐνισχύουν τὴν δύναμιν τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων. Καὶ πρῶτον τὸ ὑπέροχον κατόρθωμα τοῦ στρατιωτικοῦ μας ἀεροπόρου κ. Καμπέρου. Ἐνῷ εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικήν, σμήνη ἀξιωματικῶν, μὲ ἄφθονα ὅλα τὰ ὑλικὰ καὶ τεχνικὰ μέσα, ἀπὸ μιᾶς διετίας περίπου, ἀγωνίζονται διὰ νὰ συσσωρεύουν τὴν μίαν ἀποτυχίαν ἐπὶ τῆς ἄλλης εἰς τὰ δύσκολα πειράματα τῶν ὑδροπλάνων, αὐτός, εἰς μίαν ἑβδομάδα, μόνος, μὲ πρωτότυπον σχεδὸν μέσα, μετέβαλε τὸν «Δαίδαλον» εἰς ἀμφίβιον, καὶ μὲ τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀετοῦ καὶ τὴν ἰλιγγιώδη κίνησιν τοῦ δελφῖνος, ἔτρεξεν ὡς πνοὴ τοῦ Ζεφυρικοῦ ἀπὸ τὸ Π. Φάληρον εἰς τὴν Ὕδραν, καὶ ἐπέστρεψεν ὡς ποντιὰς αὖρα. 93 χιλιόμετρα τὴν ὥραν ταχύτης κατὰ τὴν μετάβασιν, 110 κατὰ τὴν ἐπάνοδον. Οὔτε οἱ ὀφειλέται τοῦ Δημοσίου, καταδιωκόμενοι ἀπὸ τοὺς εἰσπράκτορας, δὲν τρέχουν τόσον! Αὐταὶ αἱ ἐπιτυχίαι τῶν ἀεροπλάνων καὶ τῶν ὑδροπλάνων πρέπει νὰ συγκινοῦν ἰδιαιτέρως τοὺς λαθρεμπόρους καὶ τὰ ταμεῖα. Ἰδεῶσδες λαθρεμπόρου: Νὰ πετᾷ εἰς τρεῖς ὥρας εἰς τὴν Σμύρνην, καὶ νὰ ἐπανέρχεται εἰς ἄλλας τρεῖς μὲ τὸ λαθραῖον φορτίον του, καθ' ὃν χρόνον ἡ τελωνιακὴ ἀστυνομία, μὲ τὰς νέας βενζινακάτους, θὰ περιδιαβάζῃ εἰς τὰς ἀκτὰς πρὸς ἀνεύρεσιν λαθρεμπόρων τοῦ 1852... Ἰδεῶσδες ταμία καταχραστοῦ: Νὰ παραλαμβάνῃ τὴν μεσημβρίαν τὸ περιεχόμενον τοῦ ταμείου του καὶ τὸ ἀπόγευμα νὰ πίνῃ τὴν γρανίταν του εἰς κανὲν βουλεβάρτον εὐρωπαϊκῆς μεγαλοπόλεως, ἐνῷ οἱ ἀστυνομικοὶ θὰ μεταβαίνουν εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον διὰ νὰ διερευνήσουν τὸν ὁρίζοντα.

*

Ἐλέγομεν διὰ τὰ εὐτυχῆ Ἐθνικὰ γεγονότα τοῦ μηνός: Ἡ παραγγελία τῶν νέων πολεμικῶν. Ποῖν συμπληρωθῇ διετία ὁ στόλος μας, τὸ πολύτιμον αὐτὸ ὅραμα, δόξα ἀπὸ τὸ παρελθόν μας, θάρρος εἰς τὸ παρόν μας, ἐλπὶς διὰ τὸ μέλλον μας, θὰ ἔχῃ αὐξηθῇ κατὰ δύο ἀντιτορπιλλικὰ καὶ ἓξ τορπιλλοβόλα, τὰ τελειότερα ποῦ ὑπάρχουν τώρα, καὶ ἀκόμη κατὰ ἓν θαυμάσιον θωρηκτόν, μεγαλήτερον καὶ ἰσχυρότερον ἀπὸ τὸν «Ἀβέροφ». Μᾶς φαίνεται ὅτι ἡ θάλασσα, αὐτὴ ἡ κυανῆ θάλασσα ποῦ ἔχει εἰς τὰ βαθειά της σπλάγχνα, τόσον πόνον Ἑλληνικόν, καὶ τόσην λαχτάραν Ἑλληνικήν, ὅτι ἡμερώνει περισσότερον, ὅτι γίνεται περισσότερον ἰδική μας. Καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐλευθέρους καὶ εἰς ἐκείνους τοὺς ὁποίους «πλακώνει ἡ σκλαβιά». Τὰ «ξύλινα τείχη» τοῦ Θεμιστοκλέους, τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν ἔπεσαν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποῦ ὁ Ξέρξης, ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ Αἰγάλεω, εἶδε τὴν συμφορὰν τῶν χρυσοφόρων Περσῶν, γίνονται στερεώτερα καὶ ὑψηλότερα... Τύχῃ ἀγαθῇ...

*

Ἔπειτα ἔχομεν τὴν νίκην τοῦ Τσικλητήρα εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας τῆς Στοκχόλμης. Ὁ θαυμάσιος αὐτὸς ἄλτης μας, ἔκαμε, εἰς τοὺς βορεινοὺς ἐκείνους ὁρίζοντας, μέσῳ τοῦ διαρκοῦς ἀνεμίσματος τῆς πολυατόρου Ἀμερικανικῆς σημαίας—αὐτοὶ οἱ Ἀμερικανοὶ ἀθληταὶ κατέκλυσαν τὸν κόσμον μὲ τὰ ρεκόρ των καὶ ἐξηντέλισαν τὴν γηραιὰν Εὐρώπην—ἔκαμε νὰ ὑψωθῇ ὑπερήφανος ἡ κυανόλευκός μας, σκιρτῶσα εἰς φιλήματα χαρᾶς μὲ τὸν ξένον ἀέρα. Εἰς τὴν παλαιὰν ἐποχὴν τοῦ Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου, τοῦ Τιμασιθέου καὶ τοῦ Διαγόρου, αἱ πόλεις διὰ νὰ ὑποδεχθῶσι τοὺς ὀλυμπιονίκας των ἐκρήμνιζον ἓν μέρος τῶν τειχῶν, λέγουσαι, ὅτι πόλεις αἱ ὁποῖαι γεννῶσι τοιαῦτα τέκνα δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην τειχῶν. Σήμερον δὲν κρημνίζομεν τὰ τείχη μας, τὰ ὁποῖα κατέστησαν ἄχρηστα τὰ τηλεβόλα τῶν 37 καὶ 42 ἑκατοστομέτρων· ἀλλ' ὄχι ὀλιγώτερον, ὅπως καὶ εἰς τὴν ἀρχαιότητα, ἔθνη τὰ ὁποῖα ἔχουν τοιαῦτα τέκνα, εἶναι ἰσχυρότερα εἰς τοὺς ἀγῶνάς των. Ἓν πρῶτον βραβεῖον εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἐκείνους τῆς Στοκχόλμης, ὅπου συνηγωνίσθησαν 2500 ἀθληταὶ ἐξ ὅλου τοῦ κόσμου, μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ ἀτενίζωμεν χωρὶς ἐρύθημα πρὸς τὴν παλαιάν μας ἀθλητικὴν παράδοσιν.

*

Εἰμποροῦμεν νὰ μὴ ἀναφέρωμεν ὡς ὡραίαν Ἑλληνικὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὴν τελευταίαν σηρομεταξουργικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ζαππείου; Χάρμα ἰδέσθαι τὰ αἰθέρια ἐκεῖνα ἐκθέματα, τὰ ὁποῖα ὑπὸ τὰς θελκτικωτέρας ἀποχρώσεις, ὑπὸ τὰ κομψότερα σχήματα, τὴν θαυμασίαν ἁβρότητα καὶ λεπτότητα, μᾶς δεικνύουν τὴν ῥώμην μιᾶς κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικῆς βιομηχανίας, καὶ τὴν ἀπαράμιλλον εὐμορφιὰν μιᾶς ἀριστουργηματικῆς ἐξελίξεως τῆς χειροτεχνίας.

*

Μὲ τὰ «Ἐλευθέρια», ἐξ ἄλλου, εἰς τὰ Τρίκκαλα, τὰ ὁποῖα ἐστολίσθησαν καὶ μὲ τὴν αἴγλην τῆς Βασιλικῆς παρουσίας, ἐσφυγμομετρήσαμεν τὴν μαχητικὴν ἰκανότητα τῶν αὐριανῶν πολεμιστῶν μας. Εἶναι ὅλοὲν καὶ ἐνθαρρυντικωτέρα. Τὰ ἀποτελέσματα δὲν δυνάμεθα νὰ τὰ φαντασθῶμεν ὁποῖα πραγματικῶς εἶναι. Ἀλλ' εἰμποροῦμεν νὰ εἴμεθα βέβαιοι, καθὼς οἱ σκοπευτικοὶ αὐτοὶ ἀγῶνες καλλιεργοῦν διαρκῶς τὴν ἀγάπην μας πρὸς τὸν εὔστοχον δρόμον τῶν σφαιρῶν, ὅτι αὔριον θὰ κερδίζωμεν τὰς μάχας εὐκολώτερον. Ὁ Μόλτκε ἔλεγεν: «Καλῶς σκοπεύειν ἴσον νικᾶν».

Ἡ ὑπουργικὴ μεταρρύθμισις ἔγεινεν. Δὲν λέγομεν τίποτε διὰ τὴν ἀξίαν τῶν νέων ὑπουργῶν, διὰ τὴν μόρφωσίν των, διὰ τὴν φιλοτιμίαν των νὰ ἐργασθοῦν σύμφωνα πρὸς τοὺς πόθους καὶ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ ὁ ὁποῖος ἐπανεστάτησε διὰ νὰ ζήσῃ ἀληθῶς ἐλεύθερος καὶ πολιτισμένος. Ὅλοι ἔχουν πλήρη ἐμπιστοσύνην πρὸς αὐτούς, ὅπως ὁλοὲν αὐξάνει ἡ ἐμπιστοσύνη τῆς χώρας πρὸς ἐκεῖνον ὅστις τοὺς ἐξέλεξε συνεργάτας του. Λέγομεν μόνον ὅτι ἠξίζαν νὰ γείνουν ὑπουργοί, διότι πολὺ ἐπερίμεναν. Μοῦ φαίνονται ἐξ ἴσου συμπαθεῖς, ὅπως οἱ δρομεῖς, οἱ ὁποῖοι φθάνουν εἰς τὸ τέρμα κάθιδροι καὶ ἐξηντλημένοι ὕστερα ἀπὸ μακρότατον δρόμον. Μέχρις ὅτου φθάσουν εἰς τὰ ὑπουργεῖά των διήνυσαν ἀγωνίαν δύο μηνῶν. Βεβαιωθῆτε ὅτι οἱ πεζοπόροι τοῦ γύρου τοῦ κόσμου δὲν κοπιάζουν περισσότερον.

*

Ἡ πρόνοια τὴν ὁποίαν ἡ κυβέρνησις τῶν Φιλελευθέρων ὑπεσχέθη ὑπὲρ τῆς ἐργατικῆς ζωῆς πραγματοποιεῖται βαθμηδόν, καὶ μάλιστα κατὰ γενναίους σταθμούς. Ὁ ἀπολογισμὸς τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐργασίας εἶναι ἡ καλλιτέρα ἀπόδειξις. Οἱ ἐργάται ἔχουν δικαίωμα εἰς προστασιαν καὶ ἐνθάρρυνσιν. Δὲν λέγομεν «ἔχουν δικαίωμα ζωῆς», ὅπως φωνάζουν οἱ φίλοι τῶν ἐργατῶν εἰς τὸν ξένον κόσμον. Διότι ἂν πράγματι οἱ χειροτέχναι τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, φθάνουν νὰ ἐργάζωνται ὑπὸ ὅρους, οἱ ὁποῖοι ἀναιροῦν τὰ στοιχειώδη δίκαια τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἐργάτας δὲν λείπει παρὰ μόνον ἡ ἄνεσις. Θὰ τὴν ἔχουν τώρα περισσοτέραν μὲ τοὺς νέους νόμους, καὶ εἰμποροῦν νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι ὁλοὲν θὰ αὐξάνῃ. Κάθε τι τὸ ὁποῖον γίνεται διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν ἐργαζομένων ἀνθρώπων — ὅλων ὅσοι ἐργάζονται διὰ τὴν ζωήν των καὶ ὄχι διὰ τὸν πλοῦτον — δὲν εἶναι χάρις ἡ ὁποία παρέχεται, ἀλλ' ὑποχρέωσις ἡ ὁποία ἐκτελεῖται. Καὶ ἂν δὲν γίνεται περισσότερον ὑπὲρ τῆς κοινωνίας, γίνεται ἐξ ἴσου ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν.

*

Μανθάνομεν ὅτι ὁ Μετσινιὼφ ἀνεῦρε τρόπον τῆς παρατάσεως τῆς ζωῆς, πολὺ πέραν τοῦ συνήθους γήρατος. Ἡ ἐφεύρεσις ἔρχεται πολὺ ἐπικαίρως. Εἴμεθα τόσον εὐτυχεῖς ὅλοι, μᾶς πλημμυρεῖ τόσον ἡ εὐζωία, ἡ μακαριότης, ἡ ἀφθονία τερψεων καὶ ἐδεσμάτων, ὥστε νὰ μὴ ἔχωμεν ἄλλον θερμότερον πόθον ἀπὸ τοῦ νὰ ζήσωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον! Αὐτὰς τὰς ἡμέρας μάλιστα ποῦ μὲ τὴν ὑπερτίμησιν τοῦ ἄρτου καὶ τὴν ἀπεργίαν τῶν ἀρτοποιῶν μᾶς ἐφαίνετο ὅτι ἐβλέπομεν τὴν φυσικοτέραν σκηνήν, παρακολουθοῦντες τὸν ἄνθρωπον τοῦ «Πανοράματος», ὅστις ἀνεζήτει διὰ τοῦ τηλεσκοπίου νὰ ἴδῃ κανένα ἄρτον! Πιστεύομεν ὅτι διερμηνεύομεν τὴν γνώμην πάντων τῶν Ἑλλήνων — πλὴν τῶν κ. κ. Σκουλούδη, Καραπάνου, Σκουζέ, Μαυρομιχάλη — παρακαλοῦντες τὸν σεβαστὸν δόκτορα νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐφεύρεσίν του. Θὰ τοῦ εἴμεθα εὐγνώμονες. Ὑποφέρομεν ἀρκετὰ ζῶντες ὅσον ζῶμεν, καὶ ζῶμεν ἀρκετὰ διὰ νὰ ὑποφέρωμεν. Ἂς μὴ φορτώσῃ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀτυχοῦς ἀνθρώπου μερικὰ ἔτη δυστυχίας ἐπὶ πλέον. Ψς.

* * *

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΩΗ

Ἐξαίρετα! Δὲν ὑπολείπεται παρὰ νὰ εἰσβάλλουν οἱ χωροφύλακες εἰς τὰς οἰκίας μας, διὰ νὰ ἐξακριβώσουν ἂν συζῶμεν νομίμως ἢ ὄχι μὲ τὰ θήλεα, τὰ ὁποῖα φαίνονται εἰς τὰ παράθυρα εἰς τὴν ἐξώστην. Διότι, μίαν φοράν, εἰς τὸν δρόμον δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐξέλθωμεν, οὔτε μὲ τὴν σύζυγόν μας, οὔτε μὲ τὴν ἀδελφήν μας, οὔτε μὲ τὴν γιαγιάν μας. Βλέπετε, ἡ νέα ἀστυνομία τῶν ἠθῶν! Τὰ λαθρεμπόρια ἀπαγορεύονται, ὅταν δὲ ἐξερχόμενος μὲ τὴν σύζυγόν σου εἰς περίπατον δὲν δύνασαι νὰ ἐπιδείξῃς τὴν ἄδειαν γάμου, τὸ προικοσύμφωνον, καὶ τὴν ληξιαρχικὴν πρᾶξιν, εἶναι πληρέστατα δικαιολογημένος ὁ πλήρης ζήλου ἀστυνομικός, ἂν σὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὸ τμῆμα ἐπὶ προσβολῇ τῆς δημοσίας αἰδοῦς. Μὴ νοῦ εἶπῃς δὲ μὲ στόμφον: Εἶναι ἡ σύζυγός μου. Θὰ θυμώσῃ ὁ χωροφύλαξ. Καὶ μὲ τὸ δίκαιόν του· διότι δὲν εἶναι ζῶον νὰ τὸν γελάσῃς. Τὸ πολὺ πολὺ εἶναι κτῆνος! Ὁ ἔρως, λοιπόν, καταδιώκεται ἀμειλίκτως· δὲν ἐπιτρέπεται κύριος! Νὰ σὲ λησταίνῃ εἰς τὸ καφωδεῖον μάλιστα· ἀλλὰ νὰ ρεμβάζῃ εἰς τὸν λόφον τοῦ Φιλοπάππου ἢ τὴν Ἀκρόπολιν, ἢ νὰ περιδιαβάζῃ εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος, ποῦ ἠκούσθη αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; Ποῦ εἴμεθα ἐδῶ; Εἰς τὴν Ζουλουλάνδην ἢ εἰς τὴν Κίναν; Μέσα λοιπόν, εἰς τὸ τμῆμα! Τί ὡραῖα! Τί ὡραῖα! Τοῦ ἔρχεται κανενός, ἀπὸ τὸν πολὺν ἐνθουσιασμόν, νὰ γείνῃ καλόγηρος. Εὖγε ἀστυνομία! Εὖγε!

*

Ἂν οἱ χοῖροι — δὲν πρόκειται περὶ τῶν χωροφυλάκων — εἰμποροῦσαν νὰ ἀναγινώσκουν καὶ νὰ γράφουν, ὅπως εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Αἰσώπου, ἀσφαλῶς θὰ ἐδιαβάζαμεν εἰς τὰς ἐφημερίδας καμμίαν ἀνοικτὴν ἐπιστολήν, οὕτω ποως: Κύριοι ἄνθρωποι, Ἀκούομεν ἢ βλέπομεν εἰς τὰς ἐφημερίδας, νὰ μᾶς κατηγορῆτε ὅτι ζῶμεν εἰς τὸν βόρβορον. Ἐὰν δὲν εἴσθε ἀνόητοι, εἴσθε ἐμπαθῆ ζῶα. Θέλετε νὰ μᾶς δολοφονήσετε ποῦ μᾶς συνιστᾶτε νὰ ἐξέλθωμεν τοῦ βορβόρου; Ποῦ δυνάμεθα νὰ ὑπάγωμεν σᾶς παρακαλῶ; Εἰς τὰ ζαχαροπλαστεῖα σας; Κύριοι, δὲν ἔχομεν καμμίαν δρεξιν νὰ αὐτοκτονήσωμεν· εἴμεθα πολὺ εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν ζωήν. Εἰς τὰ γαλακτοπωλεῖα σας; Ἀλλ' ἐδῶ ποῦ εἴμεθα ἔχομεν πολὺ καθαρώτερον ὕδωρ. Εἰς τὰ ξενοδοχεῖα σας; Σᾶς ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι δὲν προτιθέμεθα νὰ αὐτοκτονήσωμεν διὰ δηλητηριάσεως. Εἰς τὰ παντοπωλεῖα σας, τὰ ζυθοπωλεῖα σας, τὰ κουρεῖα σας, τὰ οἰνοπωλεῖα σας, κλπ. κλπ.; Ἀλλὰ δὲν ἔχομεν καμμίαν ὄρεξιν νὰ χαθῶμεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀκαθαρσίαν, ἡ ὁποία εἰμπορεῖ νὰ πνίξῃ καὶ ἀνθρώπους, ὄχι χοίρους. Θὰ ἐπεθυμοῦμεν νὰ ταξειδεύσωμεν ἴσως. Ἀλλά, δυστυχῶς, ἡ ὑγιεινὴ τῶν ἀτμοπλοίων σας, δὲν εἶναι διὰ χοίρους, Ταῦτα καὶ μένομεν ἐν τῷ βορβόρῳ μετ' ἐγκαρδίων χοιροτισμῶν — Οἱ χοῖροι».

Τί παράδοξοι μερικαὶ ἡμέραι τοῦ Ἰουνίου! Ἡμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι διηρωτώμεθα μετ' ἐνδιαφέροντος περὶ τοῦ πράγματος, ἐνῷ συγχρόνως ἠσχολούμεθα νὰ περιποιηθῶμεν τὴν καταρροήν μας. Συνέβη νὰ εἴχομεν, ἐντὸς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὥρας καύσωνος ἀφορήτου, καὶ ὥρας φθινοπωρινοῦ ρίγους. Καὶ ὑπῆρξαν ἡμέραι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἑβδομάδος, αἱ ὁποῖαι ἐχωρίζοντο μεταξὺ των μετεωρολογικῶς διὰ μηνῶν. Εὑρισκόμεθα ἐν μέσῳ θέρει καὶ ὀσφραινόμεθα εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος τὴν ναφθαλίνην τῶν ἀνακληθέντων ἐκ τῆς διαθεσιμότητος ἐπανωφορίων, ἠκούομεν δὲ τὰς κυρίας εἰς τὰ τράμ παρακαλούσας νὰ κλεισθῶσι τὰ παράθυρα. Πρέπει νὰ ὑψώσωμεν φωνὴν καὶ παρακαλοῦμεν νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ κ. Καμπέρος, ὁ ὁποῖος εἶναι οἰκειότερος πρὸς τὰ ὑπέργεια.

*

Πρέπει λοιπὸν νὰ καταπολεμηθῇ ἡ ὀλιγοτεκνία καὶ ἡ ἀτεκνία. Ἀξιότιμοι συμπολῖται μας, πολυμελεῖς οἰκογενειάρχαι πάντες, συνῆλθον εἰς τὴν Δημαρχίαν διὰ νὰ συσκεφθοῦν, πῶς θὰ προστατευθοῦν αἱ οἰκογένειαι μὲ τὰ πολλὰ παιδιὰ καὶ πῶς τὰ ἀνδρόγυνα θὰ πεισθοῦν νὰ μὴ ἀντιδροῦν εἰς τοὺς νόμους τῆς Φύσεως, οἱ ὁποῖοι δὲν θέλουν τὰς οἰκίας μοναστήριον ἀνὸς ἐρήμων συζύγων, ἀλλὰ φωλεὰς ἀνθρωπίνων νεοσσῶν. Ἔτσι θὰ αὐξήσῃ καὶ ὁ πληθυσμὸς καὶ μεθυύριον θὰ ἔχωμεν περισσοτέρους στρατιώτας διότι, τὸ εἴπομεν κατ' ἐπαναλῆψιν, δὲν κάμνομεν

ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΩΡΑΝ ΤΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ

τίποτε χωρὶς νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὸν πόλεμον. Ἄλλως, καὶ εἰς τὸν ξένον κόσμον ποῦ γίνεται παρομοία προπαγάνδα δὲν ἔχει ἄλλον σκοπόν. Ἡ ἰδέα εἶναι ὡραία καὶ Χριστιανικὴ μάλιστα, διότι ἡ ἀπὸ προθέσεως καὶ διὰ τῆς τέχνης ματαίωσις τῆς τεκνοποιίας εἶναι εἶδος προκαταβολικοῦ φόνου. Ἀλλά, φαίνεται, ὅτι ζητεῖται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους πολὺ μεγάλη θυσία. Ὅπως εἶναι σήμερον ἡ ζωή, σκληρά, ἀχάριστος ὑπερμέτρως στενή, οἱ γονεῖς δὲν μοιράζουν φεῦ! μὲ τὰ πλάσματα τὰ ὁποῖα θὰ φέρουν εἰς τὸν κόσμον τὴν εὐτυχίαν, ἀλλὰ τὴν δυστυχίαν. Χιλιάδες οἰκογένειαι ζοῦν μὲ ἕνα τοπον, ὁ ὁποῖος μόλις τοῖς ἐπιτρέπει νὰ ἀνέχωνται τὴν ἀτυχίαν των. Πρέπει, λοιπόν, νὰ ἔλθουν καὶ ἄλλα τέκνα εἰς τὴν ζωὴν διὰ νὰ γείνουν ἐκ τοῦ μηδενὸς ἀτυχῆ καὶ διὰ νὰ αὐξήσῃ ἐπίσης καὶ ἡ ἀτυχία τῶν γονέων; Φαίνεται ὅτι πρέπει χάριν τῆς Ἰδέας καὶ τῆς Πατρίδος. Ἀλλὰ ποιγαίνετε νὰ πείσετε περὶ τούτου ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας παραπονοῦνται ὅτι «δὲν εἰμποροῦν νὰ ντυθοῦν καὶ νὰ τραφοῦν δύο κορμιά». Πηγαίνετε ἐπίσης νὰ πείσετε καὶ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, ἐνῷ σήμερον ἔχουν τὴν σχετικὴν εὐζωΐαν των, μὲ μικρὰς τέρψεις καὶ μικρὰς λαιμαργίας, αὔριον θὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ παραιτηθοῦν τοῦ θεάτρου των, τῶν διασκεδάσεών των, νὰ κάμουν λιτότερον τὸ γεῦμά των, νὰ ἐπισκέπτωνται ἀραιότερα τὸν ράπτην καὶ τὴν μοδίστραν, ἢ μᾶλλον νὰ τοὺς ἐπισκέπτεται συχνότερον ὁ ράπτης διὰ νὰ ζητῇ τὰ ὀφειλόμενα, καὶ αὐτά, διὰ νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν μικρῶν ἀνθρωπίνων στρουθίων, τὰ ὁποῖα δὲν εἰμπορεῖ νὰ εἰξεύρῃ κανεὶς ἂν θὰ ἀνέλθουν εἰς ἓν μέγαρον ἢ ἂν θὰ καταλήξουν εἰς τὸν Παλαιὸν Στρατῶνα, ἂν θὰ εἶναι αὔριον στήριγμα τῶν γερόντων γονέων ἢ μάστιξ. Τί τὰ θέλετε! Ἂν δὲν λυθῇ πρῶτον τὸ μεγάλον οἰκονομικὸν ζήτημα, τὸ μεγάλο κοινωνικὸν πρόβλημα, αὐτὴ ἡ προπαγάνδα δὲν ἔχει ἐλπίδας ἐπιτυχίας. Εὐκολώτερον εἶναι νὰ καταπολεμηθῇ ἀντὶ τῆς ὀλιγοτεκνίας ἡ ἀγαμία. Ὅταν οἱ ἄνθρωποι ὑπανδρεύονται περισσότερον τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι καλλίτερον ἀπὸ τὴν πολυτεκνίαν. Διότι, τοὐλάχιστον, δὲν θὰ ὑπάρχουν τότε πολυμελεῖς οἰκογενειάρχαι ἔχοντες πέντε γεροντοκόρας.

*

Ὁ πολιτισμὸς αὐξάνει τὰς μικρὰς ἐνοχλήσεις καὶ τὰς μικρὰς εὐτυχίας τῶν ἀνθρώπων. Ὑποφέρομεν καὶ εὐχαριστούμεθα ὅλοὲν καὶ ἕνεκα περισσοτέρων αἰτίων, σχεδὸν χωρὶς νὰ ἔχωμεν ἐπίγνωσιν τοῦ πράγματος. Ἀποφασίσατε μίαν ἡμέραν νὰ προσέξητε τὰς μικρὰς αὐτὰς μεταβολάς, τὰς ὁποίας ἔφερεν ἡ ἐξέλιξις τοῦ πολιτισμοῦ καὶ θὰ ἴδητε πόσον θὰ τὰς αἰσθανθῆτε. Ἰδοὺ μία μικρὰ εὐτυχία: Νὰ μὴ περιμένετε καθόλου τὸ τράμ τὸ ὁποῖον θέλετε νὰ πάρετε. Καὶ μία μικρὰ ἐνόχλησις: Νὰ φθάσῃ ὅταν βαρυνθέντες νὰ τὸ περιμένετε ἔχετε ἀπομακρυνθῆ. Ἄλλη μικρὰ εὐτυχία: Νὰ εἴσθε εἰς τὸ πεζοδρόμιον, ὅταν ἔοχεται μυκώμενον ἐν αὐτοκίνητον. Μικρὰ ἐνόχλησις: Νὰ σᾶς καταλάβῃ τὸ αὐτοκίνητον ἐν μέσῃ ὁδῷ, καὶ μέσῳ σμήνους ὀχημάτων. Μικρὰ εὐτυχία: Νὰ σᾶς ἀπαντήσῃ ἀμέσως ἡ δεσποινὶς τοῦ τηλεφώνου. Καὶ ἐκνευρισμός: Νὰ σᾶς δώσῃ Ὀφθαλματρεῖον, ἐνῷ ζητεῖτε ἐπειγόντως τὰ διαρκῆ εἰσιτήρια θεάτρου καμμιᾶς ἐφημερίδος. Προσέξατε καὶ θὰ εὕρετε εἰς τὴν ζωὴν πολλὰ νέα ἀπὸ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, κώνωπας ἢ θωπείας τοῦ νέου πολιτισμοῦ. Φαίνονται ἀσήμαντα κατ' ἰδίαν, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν δίδουν τὸν τόνον τοῦ εὐχαρίστου ἢ δυσαρέστου ρόλου, τὸν ὁποῖον παίζομεν ὅλοι ἀθλίως ἐπὶ τῆς μεγάλης αὐτῆς σκηνῆς, ἡ ὁποία λέγεται Γῆ. Καὶ αὐξάνουν καθ' ἡμέραν μὲ τόσην γονιμότητα, ὥστε θὰ φθάσῃ κάποτε νὰ θεωρῶμεν ἰδεώδη εὐτυχίαν νὰ ἔχωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρας μικρὰς εὐτυχίας καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρας μικρὰς ἐνοχλήσεις.

*

Εἴπομεν ἀνωτέρω διὰ τὰ τράμ. Λοιπὸν ἐκάμαμεν λάθος. Αὐτὸ τὸ εἶδος δὲν ἔχει μικρὰς εὐτυχίας, παρὰ μόνον μικρὰς ἐνοχλήσεις. Διότι ποτὲ δὲν τὸ εὑρίσκεις ἐγκαίρως. Τὸ δρομολόγιόν του εἶναι νὰ περάσῃ τώρα, νὰ περνᾷ κάθε δέκα λεπτά. Λοιπόν, αὐτὸ δὲν θὰ περάσῃ τώρα, περνᾷ κάθε μίαν ὥραν. Θὰ περάσῃ ἀφ' οὗ πρῶτον σοῦ βγάλῃ τὴν πίστιν ἀνάπολα. Τὰ «μαλλιὰ τῆς ζουρλῆς» ἀσφαλῶς ἔχουν περισσοτέραν τάξιν ἀπὸ τὰ δρομολόγια αὐτά. Διότι δὲν ὑπάρχει κανεὶς νὰ ἐπιβλέψῃ, νὰ ἐπιστατήσῃ, νὰ συμβῇ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν, ἡ ὁποία εἶναι τόσον χρήσιμος εἰς τὴν Κοινωνίαν. Μά, θὰ παρατηρήσετε, δὲν ὑπάρχει ὁ διευθυντὴς τῆς Ἑταιρείας; Ἀλλ' ἀχριβῶς δι' αὐτὸ εἴπομεν ὅτι δὲν ὑπάρχει κανείς. Διότι ὁ σημερινὸς διευθυντὴς εἶναι ὡσὰν νὰ μὴ εἶναι. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει ἰδέαν ἀπὸ αὐτὰ τὰ πράγματα. Διευθύνει τὴν Ἑταιρίαν, ὅπως ὁ καραγωγεύς, ὁ ὁποῖος κοιμᾶται ἐπάνω εἰς τὸ κάρρον του, ἐνῷ τὸ ἄλογον του, συνειθισμένον τὸν δρόμον του προχωρεῖ. Καὶ πρέπει νὰ εἴμεθα εὐχαριστημένοι νὰ μὴ πάθωμεν καὶ χειρότερα μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ συγκοινωνία τῶν τράμ θὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν μεγαλοφυΐαν αὐτὴν τῆς ὀκνηρίας καὶ τῆς ἀδαημοσύνης.

* * *

ΕΞΩ ΚΟΣΜΟΣ.—Εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ Τουρκία δὲν περιῆλθε ποτὲ εἰς κρισιωτέραν κατάστασιν ἀπὸ τὴν σημερινήν. Πληγαὶ παντοῦ. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ γύρω παντοῦ ὁ φόβερὸς κλοιὸς τοῦ πολέμου, ὁ ὁποῖος πιέζει ὁλόκληρον τὸ Τουρκικὸν σῶμα, τὸ συορροοῦν, θὰ ἔλεγε κανείς, εἰς τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἀλβανίας, εἰς τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἀραβίας, εἰς τὴν στρατιωτικὴν στάσιν. Ἀκόμη δὲ ἀπωτέρω ἀκούεται ὁ βαρὺς κρωγμὸς τῶν ἀρπακτικῶν ὀρνέων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἔτοιμα νὰ ἐπιπέσουν ἐπὶ τοῦ ζῶντος πτώματος, τὸ ὁποῖον λέγεται Ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία. Οἱ Νεότουρκοι, ὡς ἔξαλλοι ὀπιοπόται, δὲν αἰσθάνονται ἄλλο ἀπὸ τὴν ἡδονὴν τῆς ἐξουσίας καὶ τῶν λαφύρων, καὶ ὅταν θὰ ἐξυπνήσουν, κινδυνεύουν νὰ μὴ ἔχουν τόπον ποῦ νὰ κοιμηθοῦν. Ὅταν παρακολουθῇ κανεὶς τὴν ἐν Τουρκίᾳ κατάστασιν καὶ βλέπει πῶς πολιτεύονται οἱ Νεότουρκοι,

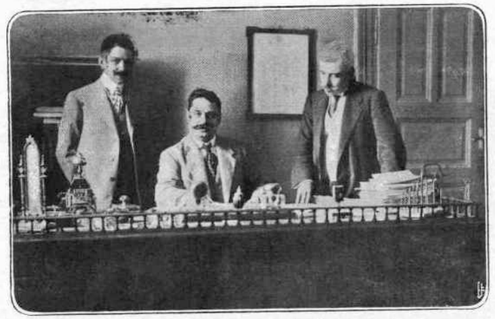

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

(ὁ Πρόεδρος κ. Θ. Παπαϊωάννου συνεργαζ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΛΑΤΑΣ

Ἀλέξανδρος ὁ Ραγκαβῆς ἐν τῇ περιλήψει ἱστορίας τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας, μνείαν ποιούμενος περὶ τῶν θεολογικῶν συγγραφέων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, μεταξὺ τῶν ἱεροκηρύκων διακρίνει δύο, οὓς καὶ ἀναφέρει: Τὸν Οἰκονόμου ἐξ Οἰκονόμων καὶ τὸν Λάταν, περὶ τοῦ ὁποίου ἐπὶ λέξει λέγει: «Ὁ δὲ εὐγλωττότατος Λάτας, οὗ ἀκατάσχετος ἔρρεεν ὁ λόγος καὶ ἀπαράμιλλος ἐστὶν ἡ μνήμη, δλίγα μόνον ἐδημοσίευσεν».

Τοῦ Λάτα τὰ ἔργα εἶναι τώρα δυσεύρετα, διότι αἱ πρῶται ἐκδόσεις ἐξηντλήθησαν ἀπὸ πολλοῦ. Τῆς «Σιών», ἡ πλήρης σειρά, δύσκολον νὰ εὑρεθῇ. Τὰ πλεῖστα τῶν ἔργων του ἔμειναν ἀνέκδοτα. Λαμπρὰ ἡ ἰδέα τοῦ ἀνεψιοῦ του, κ. Διονυσίου Λάτα, διδάκτορος τῆς Θεολογίας, ὅστις περισυνέλεξε τὰ διασωθέντα τοῦ θείου πολύτιμα χειρόγραφα, καὶ τακτοποιήσας αὐτά, φέρει τώρα εἰς φῶς. Εἴπομεν τὰ διασωθέντα, διότι κατὰ τὸν σεισμὸν τοῦ 1893 τὸ ἀρχιεπισκοπεῖον κατέπεσεν. Ὁ Λάτας μετέφερε τὴν πολύτιμον βιβλιοθήκην του ἐν τῇ ἀπέναντι γυναικείᾳ μονῇ, ἐν ᾗ ἐμόναζε φρενοβλαβής τις, ἥτις ἔθεσε πῦρ ἐν τῷ δωματίῳ, ἐν ᾧ ἔκειτο ἡ βιβλιοθήκη μὲ τὰ χειρόγραφα. Τὸ πῦρ ἔκαμε τὴν καταστροφήν, πρὶν ἢ φθάσουν νὰ τὸ σβύσουν.

Ὁ Λάτας δικαίως ἐπωνομάσθη Πανελλήνιος διδάσκαλος, διότι διδάσκων ἐπὶ τριάκοντα καὶ πέντε ἔτη ἀνύψωσε τὸν Ὀρθόδοξον ἄμβωνα. Τὸ ἰδεῶδες αὐτοῦ ἦτο ἡ διαπαιδαγώγησις θρησκευτικῶς τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας. Κηρύττων ἐν Ἑλλάδι, Τουρκίᾳ, Ἰταλίᾳ, Παλαιστίνῃ, Συρίᾳ, Αἰγύπτῳ, Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ, Ρωσίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Ἀμερικῇ, Κίνᾳ, Ἰαπωνίᾳ καὶ Ἰνδίαις, ἐδόξασε τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Εἶχε τὸ ἔξοχον προτέρημα νὰ εὐχαριστῇ τὸν ἀκροατὴν οἱονδήποτε θρησκεύματος καὶ οἱασδήποτε πνευματικῆς ἀναπτύξεως. Ἕνεκα τούτου τινὲς τῶν λόγων αὐτοῦ μετεφράσθησαν Ρωσιστί, Ἀγγλιστί, Γαλλιστὶ καὶ Ἰαπωνιστί.

Ὀρθῶς ποιῶν, ὁ ἀξιόλογος καὶ εὐπαίδευτος ἀνεψιός του, ἐσκέφθη νὰ μὴ δημοσιεύσῃ μόνον τοὺς λόγους καὶ τὰς ὁμιλίας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑρμηνείας τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τῆς Θείας Λειτουργίας καὶ πᾶν ὅ,τι διεσώθη.

Ὁ Λάτας ὑπῆρξε προνομοῦχος φύσις καὶ ἓν ἐκ τῶν ἐκτάκτων ἐκείνων φαινομένων, ἅτινα χρησιμεύουν ὡς διδακτικὸν παράδειγμα. Ἦτο παράδειγμα φιλεργίας, ἐπιμονῆς καὶ ἰσχύος τῆς θελήσεως ἐκείνης, ἥτις δημιουργεῖ καὶ ἐκμυστηρεύει τὸν τρόπον, δι' οὗ δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ποθούμενον. Εἰς τὸν Λάταν δυνάμεθα νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν γαλλικὴν ῥῆσιν: *La carrière est ouverte aux talents.*

Ὁ Λάτας ἐγεννήθη ἐν τῷ χωρίῳ Γερακαρίῳ Μάσῳ, κώμῃ τῆς Ζακύνθου, τῇ 13 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1835, ἐν πενιχρᾷ καλύβῃ, ἐκ πατρὸς Ἰωάννου τὸ ὄνομα καὶ μητρὸς Κωνσταντίνης Μαρίνου, ἐκ τῆς κώμης Βολιμῶν τῆς Ζακύνθου. Ὁ ἴδιος Λάτας, κηρύττων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς χειροτονίας του, ὡμολόγησεν ὅτι: «Εἰς ἡλικίαν ὀκτὼ ἐτῶν ἀπωρφανίσθην πατρόθεν, μείνας μετὰ τῆς μητρὸς καὶ δύο μικρῶν ἀδελφῶν καὶ ζῶν μετ' αὐτῶν ἐν ἄκρᾳ πενίᾳ. Μὴ προφθάσαντος τοῦ πατρὸς νὰ μὲ διδάξῃ μὲ τὸ ἔργον τοῦ κτίστου, ἔλαβον ἀνὰ χεῖρας τὴν ἀξίνην καὶ ἔσκαπτον, ὡς τὰ πολλά, ξένους ἀγροὺς ἐπὶ εὐτελεῖ ἡμερομισθίῳ, ἐξ οὗ μόλις μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν ἐποριζόμεθα τὸν ἄρτον τῆς ἡμέρας...».

Ἡ ἱστορία ἀναφέρει χιλιάδας ὀνομάτων πτωχῶν, πτωχοτάτων ἐργατῶν, οἵτινες ἐτίμησαν τὰς Ἐπιστήμας, τὰς Τέχνας καὶ τὰ Γράμματα καὶ ἀνύψωσαν τὴν Πατρίδα καὶ τὴν Θρησκείαν. Καὶ ἰδίως δὲν εἶναι ὀλίγοι οἱ ἔξοχοι κληρικοί, ὧν τὰ πρῶτα ἔτη διῆλθον ἐν τῇ πενίᾳ. Καὶ ὁ νῦν Πάπας δὲν ἀνήκει εἰς τὰς προνομούχους κοινωνικὰς τάξεις, τὰς καυχωμένας διὰ περγαμηνὰς καὶ πλοῦτον. Ὁ πατὴρ τοῦ Ἀδριανοῦ VI ἦτο τέκνον πτωχοῦ κουρέως καὶ ἐκεῖνος τοῦ Γρηγορίου VII ἦτο ξυλουργὸς καὶ ἐκεῖνος τοῦ Σίξτου V ἦτο ποιμήν. Ὁ τελευταῖος μάλιστα, ὁ Σίξτος, ἦτο χοιροβοσκὸς καὶ ὅμως συγκαταλέγεται διὰ τὰς γνώσεις, ἃς ἀκολούθως ἀπέκτησε καὶ διὰ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ, μεταξὺ τῶν μεγάλων Παπῶν.

Ὁ Λάτας σκάπτων ἐσκέπτετο μεγάλα πράγματα καὶ διέβλεπε ῥόδινον τὸ μέλλον του καὶ ἔρριπτε τὴν ἀξίνην πολλάκις ἐκφωνῶν: «Δὲν ἐγεννήθηκα γιὰ σκαφτιᾶς». Ἐσκέπτετο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ χωρίον, τὴν Ζάκυνθον, νὰ διατρέξῃ τὸν κόσμον, νὰ μελετήσῃ, νὰ ἀναφανῇ, νὰ γείνῃ ἔνδοξος. Ἐπεισόδιον μικρὸν τοῦ βίου του, ἔδωκε σάρκα εἰς τὰς ἰδέας. Κλέπται εἰσελθόντες ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς τὴν καλύβην του διήρπασαν δύο πρόβατα. Ἡ γραῖα μήτηρ ἀντελήφθη τοῦτο καὶ ἐξύπνησε τὸν υἱόν της καὶ ἀμφότεροι ἔδραμον πρὸς καταδίωξιν τῶν κλεπτῶν, οἵτινες πυροβολοῦσι καὶ εἰς τὸ στῆθος ἐπλήγωσαν τὸν Διονύσιον. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἔλαβεν ὡς ἀφορμὴν νὰ ἀφήσῃ τὴν Ζάκυνθον, εἰπὼν εἰς τὴν μητέρα, ὅτι κινδυνεύει ἡ ζωή του. Τὰ σημεῖα τῶν σφαιριδίων ἐκείνων ἔφερεν ὁ Λάτας μέχρι τοῦ θανάτου καὶ βλέπων αὐτὰ ἐνεθυμεῖτο τοὺς κλέπτας, τοὺς ὁποίους ἐθεώρει ὡς εὐεργέτας. Διὸ ὅταν ἔγινε Ἀρχιεπίσκοπος πρῶτόν του μέλημα ὑπῆρξε νὰ μεταβῇ ἐπὶ τῶν τάφων των καὶ συγκεκινημένος νὰ ἐκφωνήσῃ τὸ Τρισάγιον καὶ μετὰ δακρύων νὰ τελειώσῃ αὐτὸ εἰπών: «Ἀνάπαυσον, Θεέ μου, τὰς ψυχὰς τῶν μεγάλων τούτων εὐεργετῶν μου».

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΛΑΤΑΣ

Ἦτο τότε ἐτῶν δέκα καὶ ἑπτά. Λαβὼν τὴν ἀπόφασιν ἀπῆλθε τῆς Ζακύνθου, ὡς ὁ ἴδιος πολλάκις ἐπανελάμβανε: «Γυμνόπους, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ ῥακώδη τινὰ ἐνδύματα καὶ ἕνα κρίθινον διπυρίτην».

*

Ἤρχισε νέον περιπετειώδη βίον, νέας στερήσεις, νέους κόπους, ἀλλὰ προὐχώρει εἰς ὁδὸν ἄγουσαν εἰς τὴν Δόξαν, τὴν ὁποίαν τόσον ἐπεθύμει.

Σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐνεφώλευε καὶ τῆς Πατρίδος τὸ ἀσθημα, διὸ συνηνώθη μετὰ τῶν ἐπαναστατῶν καὶ ἐπολέμησεν εἰς Κομπότι καὶ Πέττα.

Τέλος εἰς Σμύρνην ἀφικόμενος λαμβάνει τὸν δρόμον διὰ τὰ Ἱεροσόλυμα. Εἰς τὰ Ἅγια ἐκεῖνα χώματα ἤρχισε τὴν διανοητικὴν ζωήν. Ἔμαθε πρῶτα τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικήν. Γίνεται μαθητὴς τῆς Θεολογικῆς σχολῆς. Ἐπιθυμῶν τελειοτέραν μόρφωσιν ἐπανέρχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐνεγράφη φοιτητὴς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀλλὰ τὰ μέσα τοῦ ζῆν τοῦ ἔλειπον, διὸ ἐγένετο ψάλτης ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης. Ὀρθῶς σκεπτόμενος ἔφερεν ἀπὸ τὴν Ζάκυνθον καὶ τὸν ἀδελφόν του Νικόλαον, ὅπως τὸν ἐκπαιδεύσῃ. Ἀλλὰ γλίσχρος ἦτο ὁ μισθὸς τοῦ ψάλτου καὶ συνεπῶς δὲν ἐπήρκει εἰς τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα διὰ δύο ἀνθρώπους. Οὕτως ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰ Γερακαρία καὶ ἱδρύσωσι σχολεῖον. Ὁ εἷς διέκοψε τὰ μαθήματα τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ὁ δὲ τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου. Ἐπρόκειτο νὰ γείνῃ ὁ Λάτας ἁπλοῦς διδάσκαλος διὰ νὰ ζήσῃ!

Τὰ πάντα ἕτοιμα διὰ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς Ζάκυνθον.

Σημειωτέον ὅτι ὁ Λάτας ἐν τῇ Θεολογικῇ σχολῇ τοῦ Σταυροῦ τῆς Ἁγίας Χώρας ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος καὶ ὅτι οὐδεμίαν ἄφινε περίστασιν χωρὶς νὰ δείξῃ τὴν εὐγλωττίαν του, διότι ἡ φύσις πρὸς τοῦτο τὸν ὤθει. Καὶ ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἀγωνισθῇ διὰ τὴν Πατρίδα, ἀνέβη ἐπὶ ὑψώματος, ἵνα διὰ τοῦ εὐφραδοῦς λόγου του ἐνθουσιάσῃ τοὺς συναγωνιστάς. Συνεπῶς ὡς ἱερεὺς πολλάκις ἔδειξε τὴν δεινότητα τοῦ λόγου.

Ο ΛΑΤΑΣ ΠΡΟ ΤΟΥ ΑΓΑΛΜΑΤΟΣ ΒΟΥΔΑ ΕΙΣ ΤΟ ΤΟΚΙΟ

[Ἕπεται συνέχεια]

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΝ

Μερικαὶ εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Ἀβυσσινίαν. Εἰμπορεῖτε νὰ τὰς διαβάσετε ὡς νέας καὶ ἀπολύτως ἐξηκριβωμένας, διότι καμμία ἐφημερίς, Ἑλληνική, δὲν ἔχει ἀνταποκριτήν, οὔτε ἔκτακτον, οὔτε τακτικόν, εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἐκείνην τοῦ Νεγοὺς τῆς Ἀβυσσινίας, αὐτὸς δὲ ὅστις μᾶς τὰς στέλλει, ὁ ἐκλεκτὸς συνεργάτης καὶ ἀνταποκριτὴς τῆς «Εἰκονογραφημένης» κ. Α. Καβαδίας, εἶνε persona grata, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Μενελὶκ καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς Ἀδῖς Ἀμπέμπα, καὶ συνεπῶς εἰμπορεῖ καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον νὰ γνωρίζῃ. Ἄλλως, ὡς θὰ ἴδετε, ἔχει ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ τόσον θελκτικὸν ἐνδιαφέρον. Ἀπολαύσατέ την:

Ὁ Αὐτοκράτωρ Μενελίκ, εἰς πεῖσμα ὅλων τῶν τηλεγραφικῶν πρακτορείων καὶ τῶν πληροφοριῶν τῶν διαφόρων Εὐρωπαϊκῶν φύλλων, ζῇ εἰσέτι. Παράλυτος ὅμως πάντοτε. Καὶ ὅμως ὁλόκληρος ἡ ἀχανὴς αὐτὴ Αὐτοκρατορία διοικεῖται μὲ τ' ὄνομά του· μὲ τὸ «Μπὰ Μενελὶκ» καὶ διοικεῖται καλῶς. Τὸ μαρτυροῦν τόσα μετὰ τὴν ἀσθένειάν του γεγονότα. Στάσεις καὶ μικροταραχαί, κατασταλεῖσαι ἐν ὀνόματί του, βεβαιώνουν ὅτι, ἀναπνέει εἰσέτι ὁ ἀγαθὸς Μονάρχης. Πρὸ μηνὸς ἀπουσιάζει ἐντεῦθεν καὶ ὁ βασιλεύων Διάδοχος. Ἦτο εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ πατρός του Ρὰς Μιχαήλ. Συνηντήθη εἰς τὸ Ὀρεῖλὸν μὲ τὸν Ρὰς Βόλδε-Γεώργη, τὸν διπλωματικώτερον ἄνδρα τῆς Ἀβυσσινίας. Τώρα διελθὼν ἔξωθεν τῆς πρωτευούσης, καὶ ἐνῷ αὕτη τὸν ἀνέμενεν, μεταβαίνει εἰς κυνήγιον Ἐλεφάντων, μεταξὺ Κάφας καὶ Ζζούμας. Διὰ κάθε Ἀβυσσινόν, ἡ μεγαλειτέρα τιμὴ καὶ ὁ μεγαλείτερος ἀνδρισμὸς εἶνε τὸ νὰ σκοτώσῃ ἕνα ἐλέφαντα· τότε ἐπιστρέφει θριαμβευτής, διενεργεῖ ἑορτὰς καὶ τοῦ ψάλλουν θούρια καὶ παιᾶνας. Ἂν δὲν σκοτώσῃ ἐλέφαντα, εἶνε δειλός, γυνή. Σκοτώνων εἶνε «Γαντάης». Γαντάης θὰ μᾶς ἐπιστρέψῃ καὶ ὁ νεαρὸς πρίγκιψ, Λίδζι Γιασσού, τὸ χέρι τοῦ ὁποίου δὲν ὁμοιάζει νὰ εἶνε χέρι 16 χρονῶν παιδιοῦ, ἀλλὰ ἤρχισε νὰ γίνεται αἰσθητὸν εἰς ὅλην τὴν Αἰθιοπίαν, ὡς χέρι σιδεροῦ ἀνδρός. Καὶ ὅμως μὲ τὴν ἀναχώρησίν του χίλιοι δύο μῦθοι πλάθονται ἐδῶ, μῦθοι ποῦ τοὺς πέρνει τὸ τέρας ἡ Φήμη καὶ τοὺς ἁπλώνει εἰς ὅλον τὸν κόσμον. «Θ' ἀφήσῃ τὴν Ἀδῖς Ἀμπαμπᾶ, θὰ κτίσῃ ἄλλη πρωτεύουσα ἀλλοῦ» λέγουν οἱ μῦθοι, εἰς τὴν Σαγγαλία· πηγαίνει νὰ πολεμήσῃ μὲ τοὺς Ἄγγλους, οἱ Ἄγγλοι πῆραν μίαν ἐπαρχία» καὶ ὅτι ἄλλο φανταθεῖ κανείς. Καὶ οἱ Ἄγγλοι δὲν ἐκήρυξαν ἀκόμη κανένα πόλεμον τῆς Ἀβυσσινίας. Πολεμοῦν πράγματι οἱ Ἄγγλοι μὲ τὴν φυλὴν τῶν Ἀνουὰκ εἰς τὴν Λιβύην. Ἔκαμαν μίαν ἐκστρατείαν, ὅπως τιμωρήσουν τὴν φυλὴν αὐτὴν διὰ τὸν φόνον Ἀγγλων τινῶν. Οἱ Στρατηγοὶ τῆς Αἰθιοπίας Ράσηδες καὶ Λεδζάζηδες ἐδῶ καὶ στὰς θέσεις των· ὁ στρατὸς Ράσηδες καὶ Λεδζάζηδες ἐδῶ, ἡ κυβέρνησις ἐδῶ, εἰρήνη ἡσυχία. «Πῆγε νὰ κυνηγήσῃ ὁ Διάδοχος» λέγει ἡ Κυβέρνησις. Βλέπομεν ὅλον τὸν κόσμον ἐδῶ, διότι ὁ Διάδοχος ἔφυγε μόνον μὲ μερικὰ παλληκάρια κυνηγούς του. Καὶ ὅμως κανεὶς δὲν πιστεύει. Καὶ ἔτσι γράφεται ἡ Ἱστορία.

*

Τὴν ἡμέραν ποῦ εἰσηρχόμην εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἀβυσσινίας ἀνεχώρει καὶ ὁ ἱερεὺς τῆς Ἑλληνικῆς παροικίας προπεμπόμενος ἀπὸ... τὸν ἑαυτόν του. Τί κρῖμα! Δι' ἕνα Ἕλληνα ἱερέα ἔγραφεν ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰωάννης εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κυβέρνησιν, ἐσκέπτοντο ὁ Τρικούπης καὶ ὁ Κουμουνδοῦρος, δυὸ κολοσσοί, ἔτριζε τὰ δόντια της ἡ Ἀγγλία καὶ τὸ ὄνειρον ἔμεινεν ὄνειρον, ἕως ὅτου ὁ Φιλόχριστος Αὐτοκράτωρ Μενελὶκ μᾶς ἐπέτρεψε νὰ φέρωμεν ἕνα. Ἦλθε καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ἅγιος Ἀξώμης. Ἀλήθεια ὅταν προσεφώνουν ἐγὼ τὸν τελευταῖον εἰς τὸν εὐκτήριον οἶκον ποῦ τοῦ ἔδωκε τὸ πάνσεπτον ὄνομα τοῦ πρώτου ἐκχριστιανιστοῦ τῆς Αἰθιοπίας, τοῦ πατρὸς Φουρμεντίου, ποτὲ δὲν ἀνειρευόμην ὅτι ὁ ἱερεὺς αὐτὸς θὰ ἔφευγε ὡς ἔφυγε! Δὲν ἀπορῶ διότι ἔφυγε· ἴσως ἀπορίας ἄξιον εἶνε πῶς δὲν ἔφυγεν ἐνωρίτερον. Ἀλλὰ ἀφ' οὗ ἔφθασαν ἐκεῖ τὰ πράγματα, τόσοι τῆς πρωτευούσης τῆς Ἀβυσσινίας ὁμογενεῖς διατὶ νὰ μὴν συμφωνήσουν νὰ γράψουν πρῶτα στὸν Πατριάρχην, νὰ στείλῃ ἕνα ἄλλον καὶ ὕστερα νὰ φύγῃ αὐτός; Γιατί; Περιμένουν ἴσως τὸν Πρόξενον μὲ τὴν μαγικὴν ῥάβδον νὰ τὰ διορθώσῃ ὅλα. Πράγματι ὅμως, ἂν δὲν ἔλθῃ αὐτός, θέλομεν ῥάβδον.

Ἀδῖς Ἀμπαμπᾶ, Ἰούνιος 1912.

Α. Ε. ΚΑΒΑΔΙΑΣ

ΠΩΣ ΙΔΡΥΘΗ Η ΓΑΛ. ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Εν μελέτη τοῦ κ. Ἐμίλ. Μάν, περὶ τοῦ «εὐθύμου ἀββᾶ τοῦ Μπουαρομπέρ», δημοσιευθείσης εἰς τὸν «Ἑρμῆν τῆς Γαλλίας», ὑπάρχουσι μερικαὶ ἐνδιαφέρουσαι πληροφορίαι περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἱδρύθη ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία. Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας, τὰς μεταφέρομεν εἰς τὴν στήλην ταύτην διότι ἀληθῶς ἀσκεῖ τόσην γοητείαν τὸ ἴδρυμα ἐκεῖνο τῶν Ἀθανάτων εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὥστε ἡ ἱστορία τῆς ἱδρύσεώς του νὰ ἐνδιαφέρῃ ὅλους, ὡσεὶ περὶ δόξης ἰδίας.

Τῷ 1634, εἰς τὴν γωνίαν τῶν ὁδῶν Σαὶν Μαρτὲν καὶ Βιέγ Ἐτοὺβ, ἐν Παρισίοις, ἑκάστην ἑσπέραν ἤρχισαν συγκεντρούμενοι, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κονράρ, μερικοὶ φίλοι. Οἱ πρῶτοι συνελθόντες ἦσαν ὁ Γκοντώ, ὁ Γκομπώλ, ὁ Σαπελαίν, ὁ Δεμαρέ, ὁ Ἀμπέρ, ὁ Ζιρύ, ὁ Σεριζαί, ὁ Μαλλεβὺ καὶ ὁ ἀββᾶς Σεριζύ. Τί ἔκαμνον εἰς τὰς συγκεντρώσεις αὐτάς; Ὁ κύριος σκοπός των ἦτο διὰ νὰ ἀνακοινοῦν ἀμοιβαίως ὅ,τι νέον εἶχε γράψει ἕκαστος, ποίημα ἢ πεζον. Ἔπειτα ἤρχιζεν ἡ φιλολογικὴ συζήτησις καὶ συχνὰ παρετείνετο εἰς τὸν περίπατον ἢ καὶ ἐξηκολούθει εἰς κανὲν δεῖπνον. Ἀλλὰ εἶχον δώσῃ τὴν ὑπόσχεσιν νὰ τηρήσωσιν ἐχεμύθειαν καὶ νὰ μὴ εἴπωσιν εἰς κανένα τι περὶ τῶν φιλολογικῶν των συναντήσεων.

Ὁ ἀββᾶς Μπουαρομπέρ, εὐνοούμενος τοῦ καρδιναλίου Ρισελιέ, εἶχεν ὡς ἔργον νὰ φαιδρύνῃ καὶ νὰ διασκεδάζῃ τὴν Α. Ἐξοχότητα. Διὰ πάντα ἄλλον τὸ ἔργον αὐτὸ θὰ ἦτο ἀδύνατον. Ἀλλ' ὁ Μπουαρομπὲρ ἦτο ἑνήμερος καὶ τῶν μικροτέρων ἱστοριῶν, εἰς τὸν ἀριστοκρατικὸν κόσμον καὶ ἐν τῇ αὐλῇ. Τὰς διέπλασσε μὲ τὴν ζωηρὰν φαντασίαν του καὶ τὰς ἀφηγεῖτο μὲ τόσην χάριν, ὥστε ὁ καρδινάλιος σπανίως ἔμενε δυσηρεστημένος ἀπὸ τὴν ζῶσαν αὐτὴν ἐφημερίδα του, τὴν εἰδησεογραφικὴν καὶ εὐθυμογραφικήν. Ὅταν ὁ ἀββᾶς, μετὰ καιρὸν ἀρκετόν, ἔμαθε περὶ τοῦ μικροῦ ἐκείνου φιλολογικοῦ κύκλου καὶ τῶν συνεδριάσεών του, προσεπάθησε πάσῃ ψυχῇ νὰ εἰσαχθῇ εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο εὔκολον, καὶ ὁ Μπουαρομπὲρ ἠναγκάσθη, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ, νὰ λησμονήσῃ τὴν κοσμικὴν λεπτότητα καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κονράρ ἀπρόσκλητος, νὰ καταλάβῃ δὲ τοὺς φίλους ἐν συνεδριάσει. Ἐπὶ τῇ θέᾳ του πάντες ἐδοκίμασαν ἔκπληξιν καὶ φόβον. Ἐγνώριζον ὅτι ἦτο ἔμπιστος τοῦ Καρδιναλίου, καὶ εὐλόγως ἀνησύχουν μήπως ὁ Ἐξοχώτατος θὰ παρεξήγει τὸν σκοπὸν τῶν συγκεντρώσεών των. Ἀλλ' ὁ Μπουαρομπὲρ ἠδυνήθη νὰ τοὺς καθησυχάσῃ τόσον, ὥστε, ὅταν μετά τινα ὥραν τοὺς ἀπεχαιρέτησεν, ἦσαν γοητευμένοι μαζῆ του. Μετέβη δὲ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν παντοδύναμον Καρδινάλιον εἰς τὸν ὁποῖον ἀφηγήθη, μὲ τὸν τρόπον του, πᾶν ὅτι ἤκουσε περίεργον καὶ φαιδρόν. Καχύποπτος πάντοτε ὁ Ρισελιέ, ἐφαντάσθη ὅτι ἴσως ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἐκεῖνο τῶν φιλολογικῶν συζητήσεων, ἐκρύπτετο καμμία τρομερὰ προσπάθεια πρὸς πολιτικὰς ἀναστατώσεις καὶ συνωμοσίας. Ἀλλ' ὁ Μπουαρομπὲρ εἶναι παρών, καὶ οὐχὶ ἄνευ πολλοῦ κόπου, καθησυχάζει τὸν αὐθέντην του, ὅπως πρὸ ὀλίγης ὥρας εἶχε καθησυχάσῃ τοὺς πτοηθέντας φίλους. Μάλιστα κινεῖ τόσον τὸν ἐνθουσιασμόν του, ὥστε ὁ Ρισελιέ, ἀντὶ νὰ τοὺς καταδιώξῃ, ἤρχισε νὰ σκέπτεται εἰς τί ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιήσῃ ἐπωφελῶς τὸν Κονράρ καὶ τοὺς φίλους του. Βεβαίως δὲ ἀπέβλεψε καὶ εἰς ἑαυτόν. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Καρδινάλιος — καὶ πάντοτε — ἦτο στόχος ζωηρᾶς πολεμικῆς τῶν ἐχθρῶν του, καὶ ἀναμφισβητήτως ἐκεῖνοι οἱ δέκα λόγιοι, μὲ πνεῦμα καὶ μόρφωσιν, καλῶς ἀμειβόμενοι θὰ ἠδύναντο νὰ κεραυνοβολῶσι τοὺς ἀντιπάλους του. Ὁ Καρδινάλιος καὶ ὁ ἀββᾶς συζητοῦν, διαγράφουν τὸ σχέδιόν των, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνέρχονται ὑψηλότερον πρὸς τὴν ἰδέαν. Καὶ ὁ Μπουαρομπέρ, ἐντολῇ τοῦ Ρισελιέ, προτείνει εἰς τοὺς δέκα λογίους νὰ συγκροτηθῶσιν εἰς σωματεῖον, ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς ἀρχῆς, καὶ νὰ ἐπιδοθῶσιν «εἰς τὴν τακτοποίησιν καὶ τὴν τελειοποίησιν τῆς γλώσσης». Ὁ Κονράρ καὶ οἱ σύντροφοί του περισσότερον ἐφοβήθησαν ἢ ἐκολακεύθησαν ἀπὸ τὴν γενναίαν τούτην εὔνοιαν. Ὅλοι σχεδὸν ἄνθρωποι χωρὶς λαμπρὰς φιλοδοξίας θὰ προετίμων τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν λεπτὴν εὐχαρίστησιν τῶν ἰδιωτικῶν καὶ ἐν ἀπολύτῳ ἀνεξαρτησίᾳ συγκεντρώσεων. Καὶ ἀποποιοῦνται τὴν προσφερομένην φιλόφρονα προστασίαν. Ὁ Μπουαρομπὲρ μεταίως προσπαθεῖ νὰ τοὺς πείσῃ, καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐκλόνισεν ὁπωσδήποτε ὀλίγον, τοὺς ἀναγγέλλει ὅτι θὰ ἀνεκοίνου εἰς τὸν πανίσχυρον ὑπουργὸν ὅτι, ἀπεδέχοντο μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν τιμητικὴν εὔνοιάν του. Φυσικῶς δὲ ἄρνησις μετὰ τοιαύτην ἀναγγελίαν ἠδύνατο νὰ προξενήσῃ δυσαρέστους συνεπείας, καὶ τὸ συνετώτερον ἦτο νὰ ἀποδεχθῶσι τὴν λύσιν ἄνευ ἐπιφυλάξεων.

Ἐννοεῖται ὅτι ὑπὸ τὰ φαινόμενα τῆς ἀνιδιοτελοῦς γενναιοφροσύνης ὁ Ρισελὲ ἔκρυπτεν ἐπιμελῶς τοὺς σκοπούς του, τοὺς ὁποίους ἐδήλωσεν ἀρκετὰ σαφῶς κατόπιν διὰ τῆς ἀνακοινώσεως, ἣν ἔφερεν ὁ Μπουαρομπὲρ πρὸς τὸ συγκροτηθὲν σωματεῖον: «Ἡ Α. Ἐξοχότης ἐπιθυμεῖ νὰ ζητῆται ἡ γνώμη του ἐπὶ τῶν ὑποψηφίων, ἵνα κλεισθῶσιν αἱ θύραι εἰς τὴν ραδιουργίαν καὶ ἵνα εἰσέρχονται εἰς τὴν συνέλευσιν ἄνδρες, οὓς γνωρίζει ἀφοσιωμένους αὐτῷ». Ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη γνωσθεῖσα ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν πρώτην ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Ἀκαδημίας. Ὁ Κονράρ καὶ οἱ συνάδελφοί του κατηγορήθησαν «ὡς κατασκευασταὶ ψιμυθίου διὰ τὰς ἀσχήμους πράξεις, καὶ ἀλοιφῆς διὰ τὰς κοινὰς πληγάς». Οὐχ ἧττον ἡ Ἀκαδημία ὀργανοῦται καὶ καταρτίζονται τὸ καταστατικὸν αὐτῆς καὶ οἱ κανονισμοί. Ἀλλὰ πάντοθεν ἀνακύπτουν καὶ νέαι δυσχέρειαι. Ὁ Λουδοβίκος ΙΙ'' δὲν τολμᾷ νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ καρδιναλίου, ἀλλὰ δὲν παραχωρεῖ εἰμὴ μετὰ στενοχωρίας τὴν ἔγκρισιν. Ἀλλὰ γενναιοτέρα ἡ Βουλὴ ἀρνεῖται νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἵδρυσιν. Ἡ δημοσία γνώμη εἶναι μᾶλλον δυσμενής. Ὁ Ἀρνὸ Ἀντιγύ, ἀρνεῖται νὰ ὀνομασθῇ Ἀκαδημαϊκός. Ὁ Ντεζινιέ, ὁ Μπαλζὰκ διαμαρτύρονται: «Θέλουν νὰ ἱδρύσουν τυραννίαν ἐπὶ τοῦ πνεύματος, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ πρέπῃ ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, οἱ συγγραφεῖς, νὰ ὀφείλωμεν τυφλὴν ὑπακοήν. Ἂν περὶ αὐτοῦ πρόκειται, εἶμαι ἀντάρτης, εἶμαι αἱρετικός, θέλω νὰ μείνω μὲ τὸ μέρος τῶν βαρβάρων». Ὁ Σκαρρὸν φρονεῖ ὅτι οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ θὰ εἶναι ἰσάριθμοι θυμοροί, ἱκανοὶ τὸ πολὺ - πολὺ «διὰ νὰ σαρώνουν, νὰ φωτίζουν, νὰ δίδουν τὰς ἕδρας, καὶ νὰ ξεφτυλίζουν τὰ φῶτα!». Καὶ μετὰ τῶν εἰρωνειῶν, ὕβρεις καὶ προπηλακισμοί ρίπτονται κατὰ τῶν πρώτων Ἀθανάτων, τοὺς ὁποίους ἀποκαλοῦν «τέκνα τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Μπουαρομπέρ».

Νέαι δυσχέρειαι ἀκόμη μέχρις ὅτου τὸ σοφὸν ἵδρυμα εὕρῃ στέγην, καὶ ἔπειτα ἀρχίζει ἡ σύνταξις τοῦ λεξικοῦ, αὐτοῦ τούτου τοῦ λεξικοῦ ὅπερ ἀκόμη τώρα δὲν ἐπερατώθη. Οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ ἐργάζονται μὲ ὑπέρμετρον νωθρότητα καὶ ὁ Ρισελιέ, καθ' οὗ ἐν τῷ μεταξὺ ἔγειναν ὀξυτέρα ἡ διὰ λιβέλλων ἐπίθεσις, εὐλόγως ἀποφασίζει νὰ χρησιμοποιήσῃ ὀλίγον τι καὶ διὰ λογαριασμὸν του τὴν λογιότητα τῶν Ἀθανάτων. Καί, ἀφ' οὗ φιλοτίμως οἱ πρῶτοι Ἀκαδημαϊκοὶ εἰργάσθησαν ἵνα διορθώσουν τὰς δημηγορίας του, τὰ χριστιανικά του ἔργα καὶ νὰ πανηγυρίσουν τὰς νίκας του, παρεκλήθησαν νὰ ἀπαντήσουν καὶ εἰς τὴν πολεμικήν, τὴν διεξαγομένην ἐναντίον του παρὰ τῶν ἐχθρῶν του. Ἀλλὰ διεξάγουν ἀδεξίως καὶ χαλαρῶς τὴν ἀμυναν, τοσοῦτον μάλιστα, ὥστε ὁ Ρισελὲ νὰ διατυπώνῃ συχνὰ πικρὰ παράπονα εἰς τὸν Μπουαρομπὲρ ὅτι, τὸν παρέσυρεν εἰς τὴν ἵδρυσιν σωματείου «ἀνωφελῶν λογίων». Δὲν ἐτόλμα ὅμως καὶ νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἔγκρισιν καὶ ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ὁσημέραι ἐκτοτε ἐνισχύετο, διατηροῦσα πάντοτε τεσσαράκοντα τὰ μέλη αὐτῆς, μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, ὅτε ἀτέρη μέγα πνευματικὸν κέντρον παγκοσμίου κύρους καὶ ἀκτινοβολίας.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΚΑΤΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΤΩΝ ΑΝΑΚΤΟΡΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΡΚΟΚΩΣΙΑΝ ΤΩΝ

Ι. Τσιριμῶκος Παιδείας — Ε. Βενιζέλος — Α. Μιχαλακόπουλος Ἐθν. Οἰκονομίας — Ν. Στράτος Ναυτικῶν

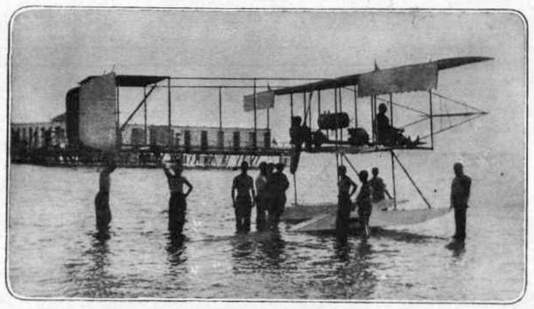

ΑΠΟ ΤΑΣ ΔΟΚΙΜΑΣ ΤΟΥ ΥΔΡΟΠΛΑΝΟΥ

Ὁ κ. Καμπέρος ἀφιπτάμενος μὲ τὸν «Δαίδαλον» ἀπὸ τῆς Φαληρικῆς θαλάσσης εἰς Ὕδραν.

* * *

Πιστεύετε μετ' ἐπιμονῆς ὅτι ἀναζητοῦντες τὴν Ἀλήθειαν καὶ λέγοντες μετ' εἰλικρινείας ὅ,τι πιστεύετε ὡς ἀληθές, κάμνετε ἀγαθὴν πρᾶξιν διὰ τὴν Ἀνθρωπότητα.

E. RENAN

* Ἡ ἀγάπη καὶ αἱ σκέψεις τοῦ ἐργάτου πρέπει νὰ ἔχουν δι' ἡμᾶς περισσοτέραν ἀξίαν, παρὰ ἡ ἐργασία του· ἡ ἐργασία του δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ εἶνε ἀτελής, αἱ σκέψεις του ὅμως καὶ ἡ ἀγάπη του ἠμποροῦν νὰ εἶναι ἀληθιναὶ καὶ βαθεῖαι.

ΡΩΣΚΙΝ

* Ὁ Κικέρων εἶπε: Δὲν ὑπάρχει μωρία ἡ ὁποία νὰ μὴ ὑπεστηρίχθη ἀπὸ κάποιον φιλόσοφον.

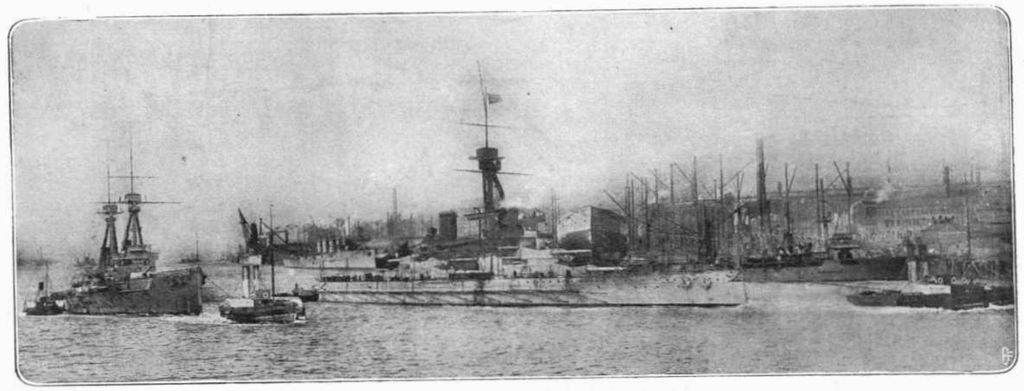

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΤΩΝ ΝΑΥΠΗΓΕΙΩΝ ΑΡΜΣΤΡΟΓΚ

Φωτογραφία ληφθεῖσα, καθ' ἣν στιγμὴν δύο μεγάλα θωρηκτά, τὸ Βραζιλιανὸν «Minas Geraes» 19,280 τόννων καὶ τὸ Ἀγγλικὸν «Superb» τελείως ἀποπερατωθέντα, ἀποπλέουσι τοῦ λιμένος

ΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΑΡΜΣΤΡΟΓΚ

Υπὸ τὸν τίτλον «Ἱστορία μιᾶς μεγάλης Ἐπιχειρήσεως» ἡ Ἀγγλικὴ Ναυτικὴ Ἐπετηρὶς (The Fleet Annual) τοῦ 1912 δημοσιεύει πλείστας ἐνδιαφερούσας πληροφορίας περὶ τοῦ μεγάλου οἴκου Ἄρμστρογκ. Ἱδρυθέντα κατὰ τὸ 1847, πέντε ἔτη βραδύτερον, ἤτοι κατὰ τὸ 1852, τὰ ἐργοστάσια Ἄρμστρογκ ἀπησχόλουν 350 ἐργάτας μὲ ἐτησίαν μισθοδοσίαν Λιρ. στ. 20,000 περίπου. Τὴν σήμερον, τὸ σύνολον τῶν ἐργατῶν ἀνέρχεται εἰς 30,000 περίπου, ἡ δὲ ἐτησία μισθοδοσία αὐτῶν ὑπερβαίνει τὰς Λιρ. στερλ. 2,000,000.

Ἡ βαθμιαία ἀνάπτυξις τῶν ἐργασιῶν τοῦ Οἴκου Ἄρμστρογκ ἐξεδηλώθη ἔτι μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ρωσσο - Ἰαπωνικοῦ πολέμου, καθ' ἣν ἀνεδείχθη ἐμπράκτως ἡ μεγάλη ὑπεροχὴ τοῦ ναυτικοῦ ὑλικοῦ τῶν Ἰαπώνων, τὰ κυριώτερα σκάφη τῶν ὁποίων εἶχον κατασκευασθῆ ἐν τοῖς ναυπηγείοις Ἄρμστρογκ, ὁλόκληρον δὲ τὸ πυροβολικὸν αὐτῶν ἦτο συστήματος Ἄρμστρογκ.

Οἱ ἔναντι παρατιθέμενοι ἀριθμοὶ πιστοποιοῦσι περὶ τοῦ ὄγκου τῆς παραγωγῆς πολεμικοῦ ὑλικοῦ τῶν Ἐργοστασίων Ἄρμστρογκ.

Μία πρόσφατος στατιστικὴ ἀποδεικνύει ὅτι, κατὰ τὴν περίοδον 1893 — 1911 κατεσκευάσθησαν 5025 πυροβόλα τῶν μεγαλητέρων διαμετρημάτων, ἤτοι ἀπὸ 34 ὑφεκ. μέχρι 75 χμ. πλὴν ἑτέρων 2408 πυροβόλων μικροτέρων διαμετρημάτων, ἤτοι ἐν συνόλῳ 7433 πυροβόλα ἀποτελοῦντα βάρος 34,146 τόννων. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίοδον κατεσκευάσθησαν 5435 ἐξαρτισμοὶ πυροβόλων τῶν μεγαλειτέρων διαμετρημάτων καὶ ἕτεροι 1834 ἐξαρτισμοὶ μικροτέρων πυροβόλων, ἤτοι ἐν σύνολον 7269 ἐξαρτισμῶν.

Ἔτι μᾶλλον σημαίνων εἶναι ὁ παρατιθέμενος στατιστικὸς πίναξ τῶν ὑπὸ τοῦ καταστήματος Ἄρμστρογκ ναυπηγηθέντων πολεμικῶν σκαφῶν.

Ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος ἐξάγεται ὅτι, τὰ Ναυπηγεῖα Ἄρμστρογκ ἐπρομήθευσαν ἤδη, ἐκτὸς τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, εἰς 15 διάφορα ξένα Κράτη, τελείως ἐξωπλισμένα 90 πολεμικὰ σκάφη, ὁλικοῦ ἐκτοπίσματος περίπου 370,000 τόννων, πλὴν τοῦ ὁπλισμοῦ τῶν ὁποῖον κατεσκεύασαν διὰ πλεῖστα ἄλλα πλοῖα.

Τοῦτο δὲ ἰδίως διακρίνει τὸν οἶκον Ἄρμστρογ τῶν λοιπῶν Ναυπηγείων ἔν τε τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῇ Ἀμερικῇ, τῶν ὁποίων ἡ παραγωγή, πλὴν μικρῶν ἐξαιρέσεων, περιορίζεται σχεδὸν εἰς παραγγελίας τῆς ἰδίας αὐτῶν Κυβερνήσεως, ἐκτελουμένας ἐπὶ τῇ βάσει παρεχομένων αὐτοῖς ἐπισήμων σχεδίων καὶ ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον ἐπίβλεψιν τῶν Κυβερνητικῶν ἐλεγκτῶν. Εἰς τὰ τοιαῦτα Καταστήματα οὐδεμία ἐπιτρέπεται πρωτοβουλία, οὐδεμία δὲ τοῖς παρέχεται εὐκαιρία, ὅπως ἀποκτήσωσιν ἰδίαν αὐτῶν πεῖραν, ἥτις νὰ ἐμπνέῃ ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ ξένα Κράτη, τὰ στερούμενα ἰδίων ναυπηγείων. Οὐδόλως παράδοξον κατὰ συνέπειαν ὅτι, τὸ μέγιστον μέρος τῶν οὕτω κατασκευαζομένων ξένων πολεμικῶν πλοίων ἀνατίθεται εἰς τὸν πρωτοστατήσαντα καθ' ὅλην τὴν νεωτέραν ἐξέλιξιν τῆς Ναυτικῆς τέχνης μέγαν οἶκον Ἄρμστρογκ, τὸν καὶ συγκεντρώσαντα εἰς τὰς χεῖράς του ἁπάσας σχεδὸν τὰς διαφόρους ἐργασίας τὰς συντελούσας εἰς τὸν πλήρη καταρτισμὸν τοῦ πολυπλόκου ὀργανισμοῦ, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ σύγχρονον πολεμικὸν σκάφος.

Προφανὲς δὲ τεκμήριον τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἐπισήμου Ἀγγλίας πρὸς τὴν ἐν τοῖς Ναυπηγείοις Ἄρμστρογκ τελουμένην ἐργασίαν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι, κατ' ἐπανάληψιν τὸ Ἀγγλικὸν Ναυαρχεῖον προσέλαβεν ὡς ἀρχιναυπηγοὺς τοῦ Κράτους τοὺς ἑκάστοτε διακριθέντας ναυπηγοὺς τοῦ Καταστήματος Ἄρμστρογκ, ὡς τοὺς Sir William White καὶ Sir Philip Watts.

Ἀφ' ἑτέρου, τυγχάνει γνωστὸν ὅτι ἡ Ἰαπωνία καίτοι κατασκευάζουσα ἤδη ἐγχωρίως τὸ πλεῖστον τοῦ ἀναγκαιοῦντος αὐτῇ πολεμικοῦ ὑλικοῦ, συμβουλεύεται διαρκῶς τὸν οἶκον Ἄρμ-

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΟΛΕΜ. ΣΚΑΦΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΝΑΥΠΗΓΕΙΟΙΣ ΑΡΜΣΤΡΟΓΚ

Ἐθνικότητες	Ἀριθμὸς σκαφῶν	Ἐκτόπισμα	Δύναμις ἵππων
Ἀγγλία	41	173,620	382,581
Ἀργεντινὴ	5	13,619	48,537
Αὐστρία	2	3,082	11,880
Βραζιλία	11	81,610	133,893
Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι	2	6,874	14,300
Ἰαπωνία	13	100,587	169,244
Ἱσπανία*	2	2,108	5,254
Ἰταλία	5	8,969	26,9·2
Κίνα	22	25,765	67,193
Νορβηγία	4	14,554	18,000
Ὀλλανδία	2	340	220
Πορτογαλλία	1	4,253	12,500
Ρουμανία	1	1,331	4,714
Ρωσσία	8	14,089	7,270
Τουρκία	2	4,701	15,000
Χιλῆ	10	88,000	158,690
	131	543,502	1,076,258

* Ἐκτὸς διαφόρων σκαφῶν κατασκευασθέντων ὑπὸ τοῦ καταστήματος ἐν Ἰσπανίᾳ.

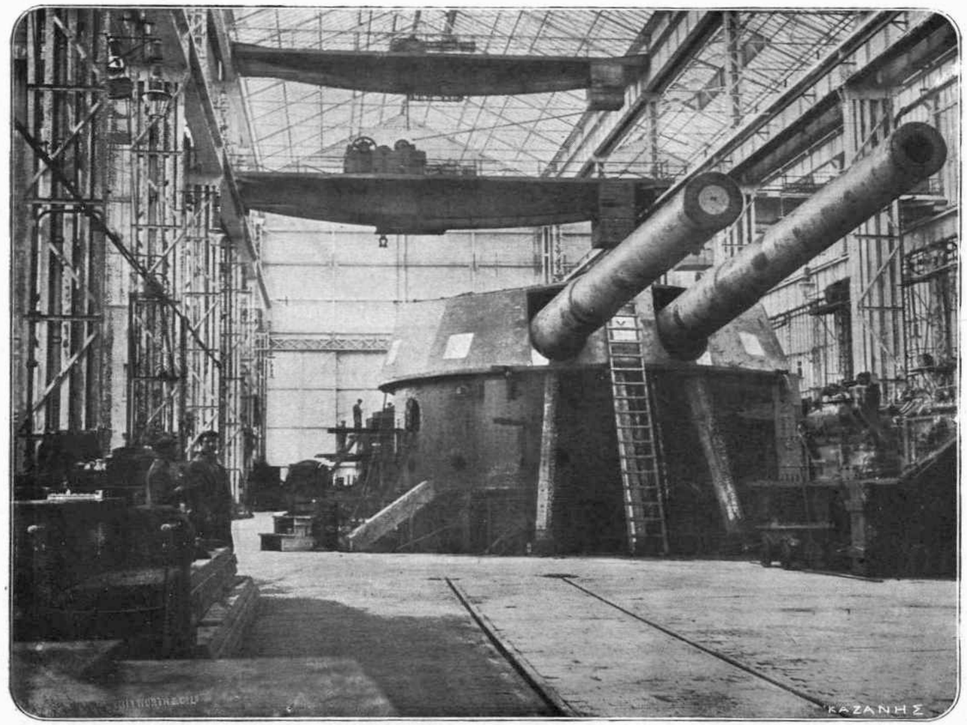

ΠΥΡΓΟΣ ΜΕΤΑ ΔΥΟ ΠΥΡΟΒΟΛΩΝ ΤΩΝ 34 ΥΦΕΚ.
κατασκευασθεὶς ἄνωθεν φρέατος 13 μ. καὶ ἕτοιμος πρὸς πλήρη δοκιμὴν τῶν ὑδραυλικῶν μηχανημάτων του, πρὸ τῆς τοποθετήσεως αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ σκάφους.

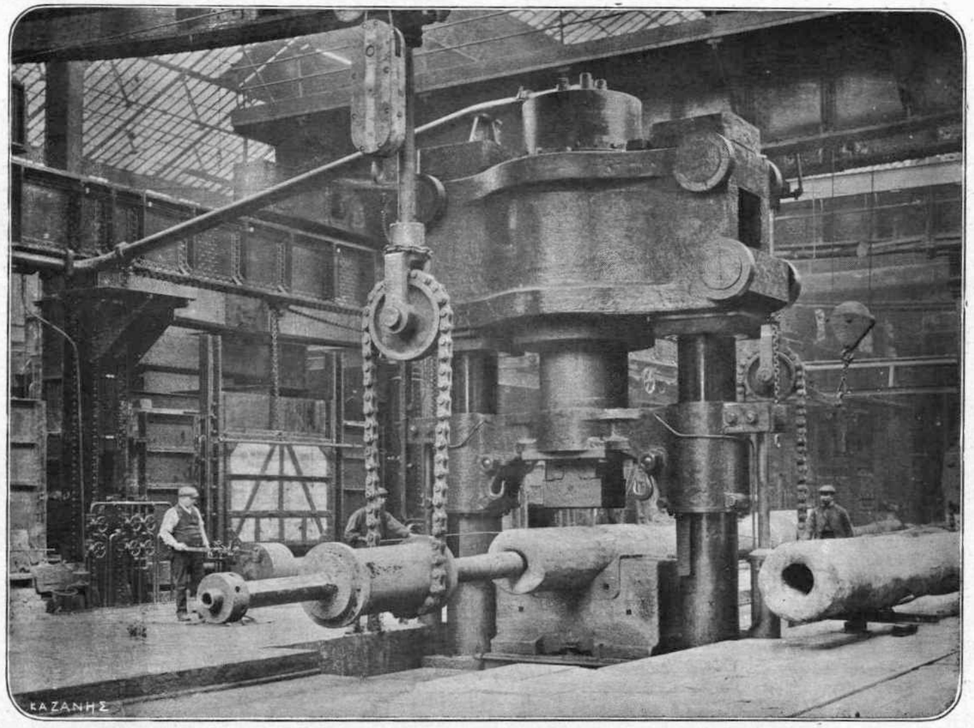

ΜΙΑ ΕΚ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΣΦΥΡΩΝ, ΣΦΥΡΗΛΑΤΟΥΣΑ ΣΩΛΗΝΑ ΠΥΡΟΒΟΛΟΥ ΤΩΝ 34 ΥΦΕΚ.

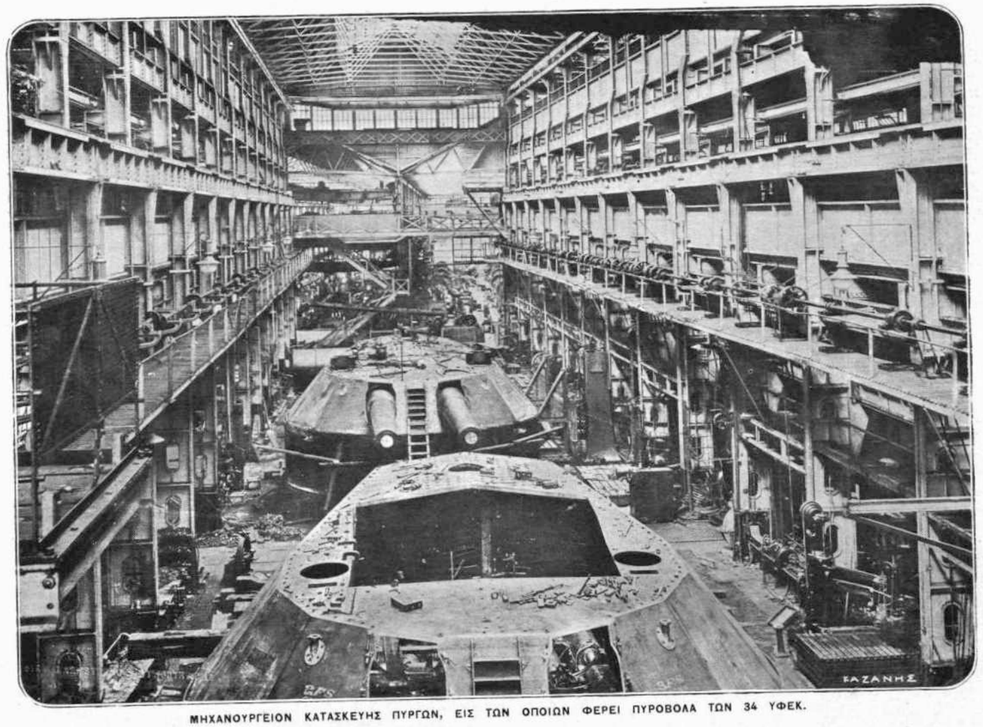

ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΠΥΡΓΩΝ, ΕΙΣ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΦΕΡΕΙ ΠΥΡΟΒΟΛΑ ΤΩΝ 34 ΥΦΕΚ.

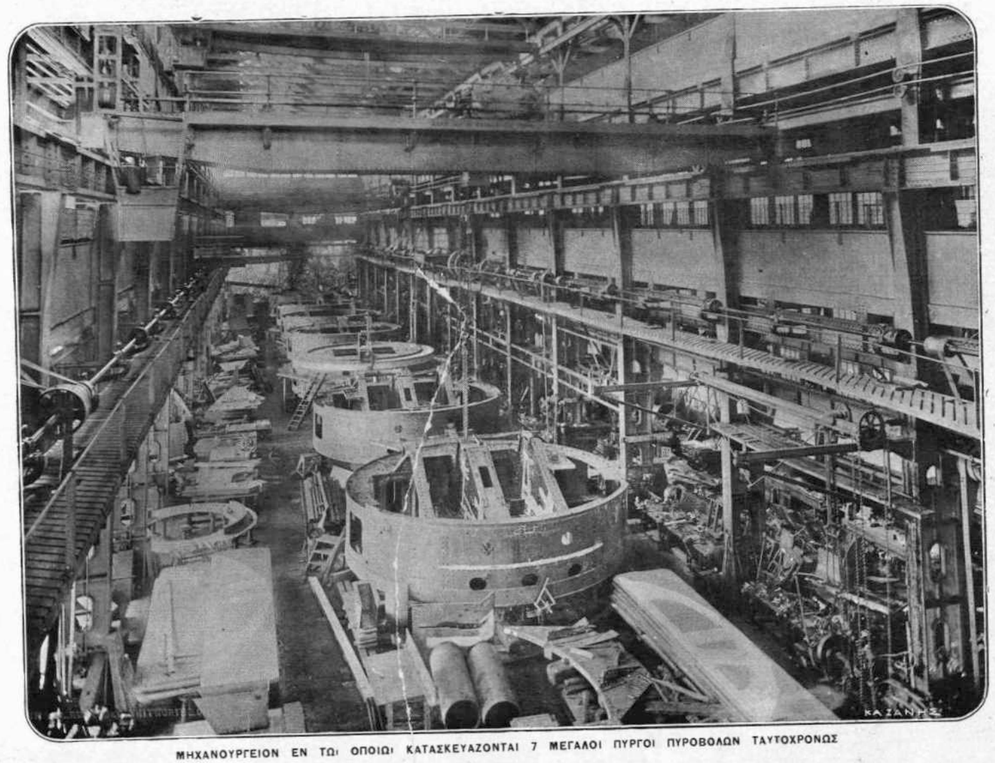

ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΝ ΤΩι ΟΠΟΙΩι ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΖΟΝΤΑΙ 7 ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΥΡΓΟΙ ΠΥΡΟΒΟΛΩΝ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΩΣ

στρογκ ἐφ' ὅλων τῶν οὐσιωδῶν σημείων, τὸ δὲ τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἐν Ἰαπωνίᾳ ἐγκατεστημένων ἐργοστασίων κατασκευῆς πυροβόλων τοῖς παρεχωρήθη ἐκ τῶν ἐργοστασίων Ἄρμστρογκ. Πρὸς τούτοις, ὁ πολὺς ναύαρχος Togo, κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπίσημον ἐπίσκεψίν του ἐν Ἀγγλίᾳ, δὲν ἐδίστασε νὰ ἀναγνωρίσῃ δημοσίᾳ τὰς μεγάλας ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἡ πατρίς του ὤφειλε πρὸς «τοὺς παλαιοὺς καὶ καλοὺς προμηθευτάς της».

Ἐν τέλει ἡ μεγάλη ἐφημερὶς τῆς Χιλῆς «El Mercurio» σχολιάζουσα πρό τινων μηνῶν τὴν εἰς τὰ ἐργοστάσια Ἄρμστρογκ ἀνατεθεῖσαν παραγγελίαν δύο μεγάλων θωρηκτῶν τῶν 27.000 τόννων ἑκάστου, μετὰ παρατεταμένας μελέτας, καθ' ἃς ἐξητάσθησαν 120 διάφορα σχέδια, ὑποβληθέντα ὑπὸ τῶν κυριωτέρων καταστημάτων, ἐκδηλοῖ «τὴν ἐπὶ τούτῳ ἀνακούφισιν τῆς κοινῆς γνώμης διὰ τὴν ληφθεῖσαν σοφὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Ναυτικοῦ Συμβουλίου, ἐμπιστευθέντος τὴν κατασκευὴν τοιούτων λεπτῶν πολεμικῶν μηχανισμῶν, εἰς τὰς δεξιὰς χεῖρας ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλονται τὰ ἀριστώτερα ὑποδείγματα τῆς συγχρόνου ναυπηγικῆς τέχνης».

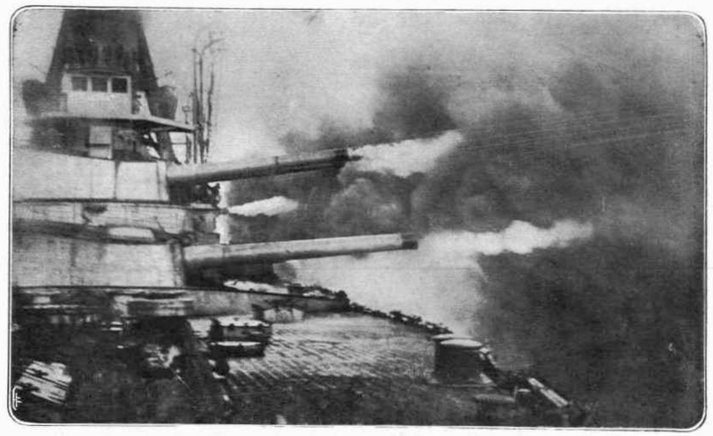

ΟΜΟΒΡΟΝΤΙΑ ΔΕΚΑ ΠΥΡΟΒΟΛΩΝ ΤΩΝ 30 ΥΦΕΚ. ΤΟΥ ΒΡΑΖΙΛΙΑΝΟΥ ΘΩΡΗΚΤΟΥ "MINAS GERAES,,

ΧΑΙΡΕ ΚΑΙΣΑΡ...

Το φρικτότερον ὄνειδος τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς ὑπῆρξαν ἀναμφισβητήτως αἱ θηριομαχίαι. Ἀπὸ ἀποστάσεως δύο χιλιάδων ἐτῶν ἐρχομένη ἐκ τοῦ ἱπποδρομίου τῆς Ρώμης ἡ πλήρης ἄλγους κραυγὴ τῶν δούλων, τῶν σπαρασσομένων ὑπὸ τὴν βουλιμίαν τῶν τίγρεων καὶ τῶν λεόντων, ἢ τῶν συντριβομένων ὑπὸ τοὺς αἰχμοβριθεῖς τροχοὺς τῶν θανατηφόρων ἁρμάτων, φέρει ῥίγη τρομακτικῆς φρίκης εἰς τοὺς σημερινοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ὅμως ἦτο ἡ κραυγὴ ἐκείνη τῆς ὑπερτάτης ὀδύνης, ἡ ἀναβλύζουσα μέσῳ αἵματος καὶ πληγῶν, ἥτις καθίστα ἐξαλλον ἐξ ἀγαλλιάσεως τὸ Ρωμαϊκὸν κοινόν, διὰ τὸ ὁποῖον, μὲ ὑπέροχον σαρκασμόν, ὁ σατυρικὸς Γιουβενάλης εἶπε: «Panem et circenses» ἤτοι «ἄρτον καὶ θεάματα ἱπποδρομίου δώσατε εἰς τοὺς Ρωμαίους καὶ οὐδὲν ἄλλο ζητοῦσιν» τὸ μὲ ἀφάνταστον αἱμοχαρῆ ἡδονὴν παρακολουθοῦν τὴν μανιώδη πάλην ἀνθρώπων πρὸς ἀνθρώπους, ἀνθρώπων πρὸς θηρία, τὴν φρικιαστικὴν ἀγωνίαν τῆς ζωῆς, ἥτις ξεσχίζεται ὑπὸ τὰ αἱματηρὰ κροταλίσματα τῶν ὀδόντων τῶν θηρίων, ἢ συντρίβεται μὲ φοβερὰ κτυπήματα τῶν τριαινοφόρων δοράτων καὶ τῆς ἀμφιστόμου μαχαίρας σπάθης. «Ἀπαίσιος συμφυρμὸς σαρκῶν, ἀφηγεῖται ὁ Σουετώνιος, εἰς τὰς ὁποίας τὸ αἷμα τῶν ὑστάτων στιγμῶν ρυπαίνεται εἰς τὸν κονιορτὸν καὶ τὸν πυκνὸν σίελον τῶν σαροκοβόρων θηρίων, σπασμὸς τρομακτικὸς πτωχῆς ζωῆς, συντριβομένης ἄνευ ἀμύνης, τριγμὸς φρίκης ὀστῶν, ἀποσπωμένων ἀπὸ τὸ μέχρι πρὸ μιᾶς στιγμῆς σφριγηλὸν σῶμα, καὶ θραυομένων ὑπὸ τὴν κτηνώδη σιαγόνα τοῦ βουλιμιώντος θηρίου, ἢ τὴν βαρεῖαν ὁρμὴν τοῦ τροχοῦ. Εἰδεχθὴς ὁ θάνατος, καὶ ἀπὸ τὴν εὐρεῖαν παλαίστραν θανατηφόρος εἰς τὴν ψυχὴν ὁρμᾷ ὁ πόνος πρὸς τὰ ὦτα καὶ τοὺς ὀφθαλμούς....». Ἐν ὁμάδι οἱ θηριομάχοι φθάνουν κάτωθεν τοῦ περιόπτου καὶ κατεστολίστου θεωρείου τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ ὑψοῦντες τὰ τρομερὰ τῆς ἀλληλομαχίας ὅπλα καὶ τὰς ἀσπίδας χαιρετῶσι τὸν Καίσαρα: «Ave Caesar, morituri te salutant». Χαῖρε Καῖσαρ, οἱ μελλοθάνατοι σὲ χαιρετῶσιν. Καὶ κινοῦνται πρὸς τὸν φοβερὸν θάνατον.

Περισσότερον ἀπὸ τὸν Νέρωνα ὁ Καλιγούλας ὑπῆρξεν ὁ «μεγαλοπρεπέστερος» διοργανωτὴς τῶν ἀνηκούστων τούτων σφαγῶν. Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις εἶχεν ὡς δόγμα τῆς τρομοκρατικῆς βασιλείας αὐτοῦ τὸ αἱματηρὸν δόγμα: «Τὸ πᾶν μοι ἐπιτρέπεται, καὶ ἐναντίον πάντων», ἀνήγαγε τὴν κακουργίαν τῶν θηριομαχιῶν, ὅπως καὶ τὴν ἀνθρωπίνην σφαγήν, μέχρι φρίκης ἡ ὁποία εἶναι ἀφάνταστος εἰς τοὺς σημερινοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλ' εἰς φρίκην κατωτέραν ἑαυτοῦ. Δὲν ἔχομεν πλήρη ἐξιστόρησιν τῶν θηριωδιῶν τοῦ δηλητηριώδους τούτου Αὐτοκράτορος. Αἱ περισσότεραι πληροφορίαι ὑπάρχουν εἰς τὴν «Πρεσβείαν πρὸς Γάϊον», τοῦ Ἰουδαίου φιλοσόφου καὶ ἱστοριοῦ Φίλωνος, ὅστις μετ' ἄλλων Ἰουδαίων μετέβη ἐν πρεσβείᾳ εἰς Ρώμην πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ διωγμοῦ τῶν Ἑβραίων τῆς Ἀλεξανδρείας παρὰ τῶν Χριστιανῶν. Ἡ περιγραφὴ τοῦ Φίλωνος δίδει εἰκόνα ἀποτρόπαιον. Οὐδέποτε ἐμόλυνε τὸν κόσμον ἀτιμωτέρα ὕπαρξις. Ἦτο Καλιγούλας, Κυρίαρχος ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὑπὲρ τοὺς θεούς. Συχνάκις ἐθεᾶτο ὁμιλῶν εἰς τὸ οὖς τοῦ ἐπὶ τοῦ Καπιτολίου ἀγάλματος τοῦ Διός καὶ μὴ λαμβάνων ἀπάντησιν ἀπὸ τὸ ἄγαλμα ἀνέκραξε μίαν ἡμέραν: «Φόνευσέ με ἢ σὲ φονεύω». Καὶ μανιόμενος συνέτριψε τὸ ξῖφός του ἐπὶ τοῦ μαρμάρου. Περὶ τὸ ἅρμα του ἡ σφαγὴ ἦτο πάντοτε ἄφθονος. «Καὶ ἄλλους ἀκόμη, καὶ ἄλλους», ἀνέκραζεν. Τῷ ἀνήγγειλαν κάποτε, ὅτι εἷς δήμιος ἀπεκεφάλισεν, ἐκ λάθους, ἄλλον ἀντ' ἄλλου. «Ὁ καταδικασθείς, δὲν ἦτο περισσότερον ἄξιος θανάτου» ἀπήντησε γελῶν. Εἷς Ρωμαῖος εὐγενής, ριφθεὶς εἰς τοὺς λέοντας, διεμαρτύρετο ὅτι ἦτο ἀθῶος. Ὁ Καλιγούλας διέταξε νὰ τὸν ἐξαγάγωσι τοῦ κλωβοῦ, νὰ τῷ κόψωσι τὴν γλῶσσαν καὶ νὰ τὸν ῥίψωσι πάλιν εἰς τὰ θηρία. Ὅταν ἀπέθανεν ἡ ἀδελφή του Δρουσίλλη, διέταξε καὶ ἀπεκεφάλισαν ὅλους ὅσοι παριστάμενοι δὲν ἔκλαυσαν, διότι ἦτο ἀδελφή του· καὶ ἐσταύρωσαν ὅλους, ὅσοι ἔκλαυσαν, διότι ἦτο θεά. Ἐκάλει τοὺς πατέρας νὰ προσέρχωνται εἰς τὸ θέαμα τοῦ μαρτυρίου τῶν υἱῶν των. Εἷς γεροντιαστής, κληθεὶς εἰς τὸ θέαμα τῆς ἰδίας συμφορᾶς, προέβαλεν ἀδυναμίαν νὰ βαδίσῃ ἕνεκα τῆς ἀρθριτίδος ὑφ' ἧς ἔπασχε. Καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ, πάνυ φιλοφρόνως, τῷ ἀπέστειλε τὸ πολυτελέστερον αὐτοῦ ἅρμα. Ἡ ἡδονή του ἦτο νὰ ἀποθνήσκουν τὰ θύματά του, βραδέως. «Sta feri ut se mori sentiat», ἔλεγε πρὸς τὸν δήμιον. «Κτύπα κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ αἰσθάνεται ὅτι ἀποθνήσκει». Αἱ τέρψεις του ἦσαν σκληραὶ καὶ παράδοξοι. Ἐνίοτε διέτασσε καὶ ἐκλείοντο αἱ σιταποθῆκαι μέχρις ὅτου πεινάσῃ δεινῶς ὁ λαός. Καί, ὅταν ἐσημειοῦντο οἱ πρῶτοι ἐξ ἀσιτίας θανατοι, ἐκάλει τοὺς ὑπηκόους του καὶ ἀπό τινα ἐξώστην τοῦ Παλατίνου ἔρριπτεν ἀφειδῶς τροφάς, ὀπώρας, πτηνά, γλυκίσματα. Καὶ ἀναμίκτους μὲ αὐτὰ κοπτερὰς λεπίδας μαχαιρῶν. Ὅταν τὰ ταμεῖα του ἐκενοῦντο, ἐφόνευε τοὺς πλουσιωτέρους καὶ ἐδήμευε τὰς περιουσίας των. Ὅταν ἔμαθεν ὅτι ὁ ἐντολῇ του δολοφονηθεὶς Πρίσκος, ὃν ἐθεώρει πλούσιον, ἦτο πτωχὸς εἶπε μειδιῶν: «Μὲ ἠπάτησεν· ἤξιζε νὰ ζήσῃ». Ὅταν ἐνεκαινίασε τὴν διὰ πλοίων κατασκευασθεῖσαν γέφυραν ἀπὸ Μπάγια μέχρι Πουζόλ, διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ τὸ καύχημά του ὅτι θὰ ἐκάλπαζεν ἔφιππος ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἐκάλεσε διὰ χειρονομιῶν τὸ συγκεντρωμένον εἰς τὴν ἀκτὴν πλῆθος νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τῶν πλοίων. Καὶ ὅταν ἡ πλοιογέφυρα ἐκαλύφθη ὑπὸ ἀτυχῶν Ρωμαίων διέταξε καὶ ἔρριψαν πάντας εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐφονεύοντο ἀνηλεῶς ὅσοι συνεκρατοῦντο ἀπὸ τὰς πλευρὰς τῶν πλοίων διὰ νὰ μὴ νιγῶσιν. Ὅταν τὸ κρέας ἐσπάνιζεν, ἔρριπτεν εἰς τὰ θηρία τοῦ ὡς τροφὴν δούλους καὶ καταδίκους. Τοὺς ἐνέκλειεν ἐντὸς κλωβοῦ μὲ τὴν διαταγὴν νὰ βαδίζουν πάντοτε τετραποδητεί, καὶ ἔπειτα διέτασσε νὰ ἀφεθῶσι τὰ θηρία ἐντὸς τοῦ κλωβοῦ. Καὶ παρακολουθῶν τὸ θέαμα ἀνεφώνει γελῶν: «Δὲν θὰ φάγουν τὰ θηρία μου κρέας ἀνθρώπινον, ἀλλὰ κρέας τετραπόδων».

Ἐνίοτε τὸν κατελάμβανεν ἀλλόκοτος ἡ μανία τοῦ πλούτου: Ἐκυλίετο γυμνὸς ἐπὶ σωρῶν χρυσοῦ, καὶ ἠνάγκαζε τοὺς συνδαιτημόνας του νὰ τρώγωσι χρυσὸν καὶ μαργαρίτας. Κάποτε εἶχεν ἀσθενήσει καὶ εἰς αὐλικός του, ἐδεήθη πρὸς τὸν θεὸν νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν ἵνα χαρίσῃ τὴν ζωὴν τοῦ Αὐτοκράτορος. «Δὲν εἶσαι εὐλαβής, πρὸς τοὺς θεούς, τῷ εἶπεν, ὅταν ἀνέρρωσεν. Διατί δὲν πραγματοποιεῖς τὴν εὐχήν σου;» Καὶ ἰδίαις χερσὶν τὸν κατεκρήμνισεν εἰς βαθὺ βάραθρον.

Μίαν ἡμέραν ὁ Καλιγούλας διήρχετο διὰ κρύπτης τινὸς τοῦ Παλατίνου ἵνα μεταβῇ εἰς τὸ λουτρόν. Ὁμὰς ἀνδρῶν τῆς Αὐτοκρατορικῆς σωματοφυλακῆς ἐφαίνοντο γυμναζόμενοι εἰς θεατρικὰ γυμνάσια. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐσταμάτησε, ἵνα τοὺς παρατηρήσῃ καὶ τοὺς παρώτρυνε νὰ δείξουν ζῆλον. Ὁ Χαιρέας τῷ ἐζήτησε τὸ σύνθημα. «Ζεύς», ἀπήντησεν. «Λάβε τὴν ὀργήν του» ἀνταπήντησεν ὁ Χαιρέας καὶ τῷ κατέφερε βαρὺ κτύπημα εἰς τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς ρομφαίας του. Οἱ ἄλλοι συνωμόται ὥρμησαν πραγματοποιοῦντες τὸ ἀληθὲς σύνθημά των ὅπερ ἦτο: «Ἀκόμη ἀκόμη». Ὁ Γάϊος ἔπεσεν ὑπὸ τριάκοντα πλατείας πληγάς. Τόσον ὀλίγας!

["Επεται συνέχεια]

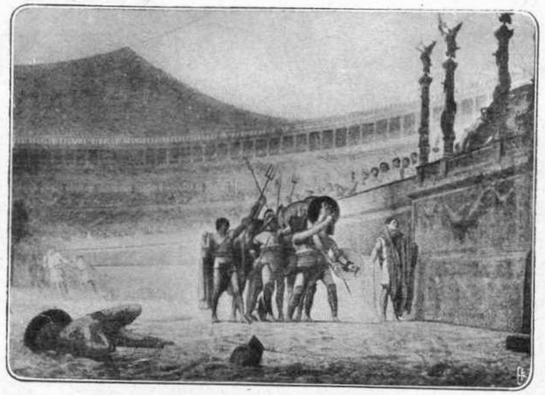

ΧΑΙΡΕ ΚΑΙΣΑΡ, ΟΙ ΜΕΛΛΟΘΑΝΑΤΟΙ ΣΕ ΧΑΙΡΕΤΟΥΝ

ΑΙ ΑΡΜΑΤΟΔΡΟΜΙΑΙ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

Ο ΡΟΥΣΣΩ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΘΕΟΝ

Την 18ην Ἰουνίου 1912 συνεπληρώθησαν διακόσια ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου φιλοσόφου Ἰωάννου Ἰακώβου Ρουσσώ. Ἡ Γαλλία, εὐγνώμων διὰ τὴν δόξαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐλάμπρυνεν αὐτὴν ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ φιλοσόφου, ἤγειρεν ἐν τῷ Πανθέῳ, ὅπου ἀπὸ τοῦ 1794 ἀναπαύονται τὰ λείψανα αὐτοῦ, μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον, ποιηθὲν ἀπὸ τὸν διάσημον Γάλλον γλύπτην Μπαρτολομέ, καὶ ἐτέλεσε τὰ ἀποκαλυπτήρια ἐπὶ τῇ διακοσιετηρίδι τοῦ μεγάλου τέκνου της. Ἡ τελετὴ ὑπῆρξε μεγαλειώδης, παρασάντων κατ' αὐτὴν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τῶν Ὑπουργῶν, καὶ τοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων, τῶν λαμπρῶν εἰς τὰ Γράμματα καὶ τὰς Τέχνας καὶ ἀπὸ τῆς καταγωγῆς. Ἀλλ' ἡ τελετὴ δὲν διεξήχθη μέχρι τέλους εὐλαβής, ὡς ἤρμοζε, πρὸς τὸν πανηγυρισμὸν τῆς μνήμης τοιούτου ἀνδρός. Οἱ βασιλόφρονες, κατὰ τὴν λῆξιν τῆς ἑορτῆς, συνεχίζοντες μακροχρόνιον καὶ συστηματικὴν αὐτῶν πολεμικήν, ἐξετράπησαν εἰς ἀποδοκιμασίας κατὰ τῆς μνήμης τοῦ ὑπερόχου φιλοσόφου, ὅστις πρῶτος πάντων ἐν τῷ νεωτέρῳ κόσμῳ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐκλόνισε τὰ ἀσάλευτα θεμέλια τῆς Μοναρχίας, ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἐλευθέρου Ἀνθρώπου.

Διὰ τὸ ἔργον τοῦ Ρουσσώ, τοῦ καταδιωχθέντος, διασυρθέντος, καὶ ἐξορισθέντος, ἀλλὰ τελικῶς θριαμβεύσαντος φιλοσόφου καὶ θριαμβεύοντος ἔτι, διὰ τῆς πανισχύρου ἀνθρωπιστικῆς σκέψεως αὐτοῦ, ἤτις δεσπόζει ἐπὶ τῶν Αἰώνων, καὶ ἤτις ἐνέπνευσε τὴν μεγάλην Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν, τὴν κηρύξασαν τὰ Δίκαια τοῦ Ἀνθρώπου, ἀντὶ ἄλλης ἐπισκοπήσεως μεταφράζομεν κατωτέρω τὸν πανηγυρικὸν λόγον, ὃν ἐξεφώνησεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Γκιστώ, ἀληθὲς φιλολογικὸν ἀριστούργημα. Ἰδοὺ πῶς ὕμνησε τὸ ἔργον τοῦ Ρουσσὼ ὁ κ. Γκιστώ:

ΙΩΑΝΝΗΣ ΙΑΚΩΒΟΣ ΡΟΥΣΣΩ
ὁ ἐκ Γενεύης Πολίτης

Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς ζωῆς του, ὁ Ἰωάννης Ἰάκωβος Ρουσσώ, φανταζόμενος εἰς τοὺς «Ρεμβασμοὺς ἑρημικοῦ περιπατητοῦ», ὅτι διὰ παντὸς εἶχεν ἀπορριφθῆ μακρὰν τῶν ἀνθρώπων, μᾶς ἐξεμυστηρεύθη τὴν ὀδύνην του: «Ἰδού, λοιπόν, ἐγὼ μόνος ἐπὶ τῆς Γῆς, μὴ ἔχων πλέον ἀδελφόν, πλησίον, φίλον, κοινωνίαν ἄλλην ἀπὸ ἐμὲ αὐτόν. Ὁ πλέον φιλοκοινωνικὸς καὶ ὁ πλέον συμπονετικὸς μεταξὺ τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων, διεγράφη ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὁμοθύμῳ συμφωνίᾳ... Τὸ πᾶν ἐτελείωσε δι' ἐμὲ ἐπὶ τῆς Γῆς. Δὲν εἰμποροῦν πλέον νὰ μοῦ κάμουν οὔτε καλόν, οὔτε κακόν. Δὲν μοῦ μένει πλέον οὔτε νὰ φοβοῦμαι, οὔτε νὰ ἐλπίζω τίποτε εἰς

αὐτὸν τὸν κόσμον, καὶ ἰδοὺ ἥσυχος εἰς τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου, πτωχὸς θνητὸς ἐγώ. Πᾶν ὅ,τι μοῦ εἶναι ἐξωτερικόν, μοῦ εἶναι ξένον ἐφεξῆς. Δὲν ἔχω πλέον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, οὔτε πλησίον, οὔτε ὁμοίους, οὔτε ἀδελφούς». *Παράδοξος παραγνώρισις τῆς ἰσχύος του ἐπὶ τῶν καρδιῶν!* *Ἐνῷ «εἰς τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου» ἐθρήνει οὕτω, δὲν ἤξευρε λοιπόν, ὁ ἐρημικὸς περιπατητής, ὅτι αἱ συγγραφαί του, ὄχι μόνον τὸν εἶχεν ἐξισώσει μὲ τὸν Βολταῖρον εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν λογίων καὶ τῶν κοινωνικῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὅτι εἶχε διαπλάσει πολυαρίθμους ψυχὰς καθ' ὁμοίωσιν τῆς ἰδικῆς του, εἰς τρόπον ὥστε, πολλοὶ ἄνθρωποι ἠσθάνοντο ἤδη ἑαυτοὺς ὡς «πλησίον του, ὁμοίους του, ἀδελφούς του»; Οὐχὶ ματαίως εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ πνεύματος ἐτόλμησε νὰ εἶναι ὁ βάρβαρος, ὅστις δὲν ἔχει ποσῶς πνεῦμα, ὡς αὐτεκαλεῖτο· εἰς τὸν αἰῶνα τῆς λογικῆς, ὁ φιλόσοφος τοῦ αἰσθήματος· εἰς τὸν αἰῶνα τῆς Προόδου καὶ τῶν Φώτων, ὁ φιλόσοφος τῆς Φύσεως. Εἶχεν ἔλθει ὄχι «διὰ νὰ συζητήσῃ μετὰ τῶν φιλοσόφων, ἀλλὰ διὰ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰς καρδίας», διὰ νὰ διδάξῃ «ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι ἡ ὑπερτάτη ἐπιστήμη τῶν ἁπλῶν ψυχῶν». Οὐχὶ ματαίως, ἀντιτάσσων εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὸν στρεβλωθέντα, ὡς ἔλεγεν, παρὰ τῇ Κοινωνίας, τὸν ἄνθρωπον τὸν διαγραφόμενον παρὰ τῆς Φύσεως, εἶχε πιστεύσει ἐν τῇ ὑπερηφανείᾳ του καὶ τῇ ἀγαθοφροσύνῃ του, ὅτι ἐπανεύρισκεν εἰς τὸ βάθος τοῦ ἑαυτοῦ του, τὴν ἀγνότητα, τὴν ἀγαθότητα, τὴν ἁπλότητα τῆς πρωτογόνου ἀνθρωπότητος. Οὐχὶ ματαίως διετύπωσε τὰς μεγάλας ἀληθείας, ἐπιτακτικὰς καὶ γενναιόφρονας, τοῦ **Κοινωνικοῦ Συμβολαίου**: *Ὅτι ἡ πόλις ἀνήκει εἰς πάντας, ὅτι ἡ Ἐλευθερία δὲν εἶναι δικαία εἰμή, ἐὰν εἶναι κοινή, ὅτι τὸ Δίκαιον εἶναι ἡ καθολικὴ θέλησις, καὶ ὅτι «ὅπως ἡ δύναμις τῶν πραγμάτων τείνει ἀπταίστως νὰ φθείρῃ τὴν ἰσότητα μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἡ δύναμις τῆς νομοθεσίας ὀφείλει πάντοτε νὰ τείνῃ εἰς τὴν συντήρησιν αὐτῆς».*

Ἔξαρσις τοῦ ἠθικοῦ αἰσθήματος, πνευματικὴ θέρμη, τρυφεραὶ ἐκκλήσεις πρὸς τὴν συνείδησιν, πρὸς τὴν ἁγίαν ἁπλότητα, ἤ ὅπως τὸ λέγει ὁ Μισελέ: «Ἀφ' ὅτου ὁ φλέγων λόγος του διεχύθη εἰς τοὺς ἀέρας, ἡ θερμοκρασία ἤλλαξεν· ἦτο ὡς ἐὰν θερμὴ πνοὴ ἔπνευσεν ἐπὶ τοῦ κόσμου, καὶ ἡ γῆ ἀπέδωκε τοὺς καρποὺς τοὺς ὁποίους οὐδέποτε θὰ ἔδιδεν». Οἱ καιροί του ἦλθον, ἐγεννήθησαν οἱ ἄνθρωποι οἵτινες ἠσθάνοντο ἀληθῶς ὅτι ἦσαν πλησίον του, ὅμοιοί του, ἀδελφοί του, καὶ ἄλλοι ἔμελλον νὰ γεννηθοῦν μετ' αὐτούς, καὶ ἄλλοι ἀκόμη, μέχρις ἡμῶν, οἵτινες εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, τιμῶμεν ἐν τῷ Ἰωάνῃ Ἰακώβῳ Ρουσσώ, παρὰ τὸν ποιητήν, οἷος ὑπῆρξε κατ' ἐξοχήν, τὸν μόνον ἴσως ἄνθρωπον ὅστις ἠσθάνθη ἐν τῇ ἐποχῇ του τὸ αἴσθημα τῆς κοινωνικῆς ἀθλιότητος, τὸν πληθεῖον ὅστις εἶπεν: «Ὅ,τι δὲν εἶναι Λαός, εἶναι τόσον ἐλάχιστον πρᾶγμα, ὥστε δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ τὸ ὑπολογίζωμεν», τὸν δημοκράτην ὅστις καθώρισε τὸ δόγμα μας τῆς ἰσότητος, καὶ τὸ δόγμα μας τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας, καὶ ὅστις, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Μπερτελό, ἀντέταξεν εἰς τὴν γνῶσιν τῆς κοινωνικῆς ὠφελείας, βάσιν τῆς συντηρητικότητος, τὴν γνῶσιν τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, βάσιν τῆς δημοκρατίας. Ἀλλ' ἑκάστη τῶν μεγάλων τούτων λέξεων: Κυριαρχία λαϊκή, δικαιοσύνη κοινωνική, ἰσότης, δημοκρατία, ἐγείρει εἰς τὰ πνεύματα αἰσθήματα λίαν διάφορα. Πόσον εἶναι βαρεῖαι αἱ λέξεις αὗται ἐκ σκέψεων καὶ ἀγώνων τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ τῶν ἡμετέρων. Ἀλλ' εἶναι ἐπίσης μεσταὶ καὶ τῶν ἐλπίδων μας.

Τόσαι σχολαί, τόσα δόγματα, τόσαι αἱρέσεις πηγάζουν ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ρουσσώ. Ἀλλὰ νὰ τὸν ἐπαινέσωμεν ἐν ὀνόματι μᾶς οἱασδήποτε ἐξ αὐτῶν, νὰ τὸν σμικρύνωμεν εἰς τὸ μέτρον μιᾶς αὐτῶν, θὰ ἦτο τὸ ἀσφαλέστερον μέσον νὰ ἐρεθίσωμεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Ἀλλά, ποία σχολή, ποῖον δόγμα, ποία αἵρεσις ἐδέχθη ὁλόκληρον τὴν φιλοσοφίαν του; Μετὰ πόσης τραχύτητος τὸν ἔκρινον, τὰ μὲν μετὰ τὰ δέ, αὐτὰ τὰ τέκνα τῆς Ἐπαναστάσεως: Φιλελεύθεροι, Δημοκράται ἢ Σοσιαλισταί. Εἰς Μπενζαμὲν Κονστάν, εἰς Κινέ, εἰς Λαμαρτῖνος, εἰς Προυντόν, καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ ἀφοσιωμένος τοῦ μαθητὴς Μισελέ!

Διὰ τὴν δυστυχίαν του καὶ διὰ τὴν δόξαν του εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον οὐδεμία σχολὴ φιλοσοφική, παιδαγωγική, πολιτικὴ δὲν δύναται οὔτε νὰ ἀσπασθῇ ὁλόκληρον, χωρὶς νὰ κινδυνεύσῃ, οὔτε νὰ ἀποκρούσῃ ὁλόκληρον, χωρὶς νὰ ἀπαρνηθῇ κἄτι ἐκ τῆς καταγωγῆς της καὶ τῶν παραδόσεών της.

Ποῖος λοιπὸν εἶναι ὁ Ρουσσώ, τὸν ὁποῖον τιμῶμεν σήμερον; Εἶναι ἐκεῖνος ὅστις κατὰ τὴν «Ἐγκυκλοπαιδείαν» δὲν διέκρινεν εἰμὴ «πλάνην καὶ παραφροσύνην ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν σοφῶν» καὶ εἴμεθα ἐδῶ διὰ νὰ ἐκλέξωμεν μεταξὺ τῶν δογμάτων του καὶ τῶν δογμάτων τῶν ἐγκυκλοπαιδικῶν πατέρων μας; Ὁ Ρουσσὼ εἶναι ὁ ἐχθρὸς τοῦ Βολταίρου, εἶναι ὁ ἀποστάτης μαθητὴς τοῦ Διδερό; Εἶναι ὁ φιλόσοφος τοῦ ὁποίου οἱ ἐρμηνεῖς συμφωνοῦν ὅτι ἡ φιλοσοφία εἶναι, πρὸ πάντων, ὅπως ἡ τοῦ Βοσσουέτου, φιλοσοφία τῆς Προνοίας; Εἶναι διδάσκαλος τοῦ Μιραμπὼ ἢ τοῦ Ροβεσπιέρου, ὁ πνευματικὸς πατὴρ τοῦ Σατωβριάνδου ἢ τοῦ Τολστόϊ; Ὄχι· ὑπάρχει ἄλλο ἔδαφος συναντήσεως εὐρύτερον. Ὅ,τι ἀποτελεῖ τὴν μεγάλην σημασίαν τοῦ πανηγυρισμοῦ τούτου, ὅ,τι τὸν καθιστᾷ συγκινητικὸν καὶ ὡραῖον, δὲν εἶναι ἡ ὁμοφωνία, εἶναι ἀντιθέτως ἡ διαφωνία, τὸ πολύπλοκον, αὐτὴ ἡ ἀντίθεις τῶν αἰσθημάτων, ἅτινα ἐγείρει ἐν ἡμῖν μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου Ἰακώβου Ρουσσώ. Ἐνθυμηθῶμεν τὸν Ρουσσὼ τοῦ Ἐρμενονβίλ, καὶ τὸν τῆς ὁδοῦ τῶν Βενσεννῶν, τὸν ἐρημίτην τοῦ Μοντμορανσύ, καὶ τὸν ρεμβώδη θαμῶνα τῆς λίμνης τῆς Μπιέν, τὸν τραγικὸν Ἰωάννην Ἰάκωβον τοῦ ζωγράφου Ραμσαί, τὸν Ρουσσώ, ὅστις, εἰπον, ἐμέθυσε τὴν Γαλλίαν, ἐκ τοῦ ἀπολύτου, καὶ ἐκεῖνον ἐπίσης ὅστις ὑπῆρξεν ἀριστοκράτης, τὸν Ρουσσὼ τῶν Γιρονδίνων καὶ τῶν Ὀρεινῶν, πάντας τοὺς Ρουσσώ, τοὺς τῆς ἱστορίας καὶ τοὺς τοῦ θρύλου; πάντας ὅσους ἔδρασαν. Διότι ἕκαστος ἐξ αὐτῶν, δίδει τὴν ἀρχὴν εἰς τὰ μεγάλα κινήματα τῆς σκέψεως, τῆς τέχνης, τῆς συνειδήσεως, τοῦ ΙΗ' καὶ τοῦ ΙΘ' αἰῶνος.

Ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ πνεῦμα του ὡδήγησε τὰς μεγάλας ἡμέρας τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀνευρίσκομεν εἰς τὴν εὐφράδειαν τοῦ Μιραμπὼ καὶ τοῦ Δαντόν, εἰς τὰ ψηφίσματα τῆς Συνελεύσεως καὶ ἀκόμη εἰς μεγικὰς προκηρύξεις τοῦ Βοναπάρτου τὸν τόνον καὶ τὸν παλμὸν καὶ τὴν φλόγα τῆς φωνῆς του, ἐάν, διότι περιέγραψεν τοὺς ρεμβασμούς του, τὰς «ἐκστάσεις» του καὶ τὰς «γοητείας» του, διὰ νὰ δοκιμάσῃ νὰ ἐκφράσῃ «τὸ ἀνέκφραστον ἐκεῖνο κενὸν τῆς ψυχῆς του, τὸ ὁποῖον τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ πληρώσῃ, καὶ αὐτὴν τὴν ὁρμὴν πρὸς πηγὴν ἀπολαύσεως, ἧς δὲν εἶχεν ἰδέαν, καὶ ἧς, ὅμως ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην», ἤνοιξε καὶ ἔκαμε νὰ ἀναβλύσουν αἱ βαθεῖαι πηγαὶ τοῦ ρωμαντικοῦ λυρισμοῦ καὶ ἐὰν εἶναι ἀληθές, τέλος, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ ἑνὸς τῶν ἐπιφανεστέρων καὶ τῶν αὐστηροτέρων κριτικῶν του, ὅτι, «οἱ φιλολογικοὶ αὐτοῦ ἀπόγονοι εἶναι ὁ Σατωμπριάν, ἡ Κυρία Στάελ, ὁ Λαμαρτέν, ὁ Οὐγκώ, ὁ Μυσσέ, ἡ Σάνδη, ὁ Μισελέ», καὶ ὅτι «ἄνευ τοῦ Ρουσσώ, δὲν θὰ ἦσαν ὅ,τι ἦσαν», δόξα αὐτῷ!

Συμβολίζομεν ἐν αὐτῷ ὅλα ταῦτα τὰ μεγάλα ἔργα τοῦ παρελθόντος μας, καὶ τοῦτο εἶναι ἡ ἀληθὴς σημασία τῆς ἐορτῆς ταύτης, ἡ ἀληθὴς ἐκ παραδόσεως ἄποψις, ἡ ἀληθῶς Γαλλική, ἥτις ἔγκειται εἰς τὴν εὐλαβῆ ἀποδοχὴν παντὸς ὅ,τι προῆλθεν ἐκ τῆς Γαλλίας, καὶ ἥτις συνίσταται, εἰς «τὴν συνολικὴν ἀποδοχὴν πάσης τῆς Ἐπαναστάσεως», διότι ἡ Ἐπανάστασις δὲν εἶναι εἰμὴ σταθμὸς σεπτὸς τῆς πλέον ἢ αἰωνίας πορείας τῆς πατρίδος μας πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν, πρὸς τὸ ἠθικὸν κάλλος, πρὸς τὴν λαμπρότητα τῶν Τεχνῶν, πρὸς τὴν ἀγαθότητα τῶν Νόμων, πρὸς τὴν Ἀδελφότητα καὶ τὴν Δικαιοσύνην. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης δυνάμεθα ὅλοι νὰ ἐπανεύρωμεν, διὰ νὰ πανηγυρίσωμεν τὴν μνήμην τοῦ Ρουσσώ, τὴν ἁπλότητα τῆς καρδίας τῶν πρώτων θαυμαστῶν του, ἑνὸς Μαλέρμπ, ἢ ἑνὸς Βρεναντὲν ντὲ Σαὶν-Πιέρ, τὴν ἀγνότητα μᾶς Ἰωάννας Ρολάν, ὅταν ἔλεγε: «Ποῖος λοιπὸν ζωγραφίζει τὴν ἀρετὴν διὰ τρόπου εὐγενεστέρου ἀπὸ τὸν Ρουσσώ, καὶ συγκινητικωτέρου; Ποῖος τὴν καθιστᾷ προσφιλεστέραν; Τὰ ἔργα του ἐμπνέουν τὴν ἀγάπην τοῦ καλοῦ, τῆς ἁπλότητος, καὶ τῆς σοφίας».

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης δυνάμεθα νὰ ἐπανεύρωμεν πάντες τὴν ὁμόθυμον εὐγνωμοσύνην τοῦ Παρισινοῦ λαοῦ, ὅστις συνοδεύων τὰ λείψανα τοῦ Ρουσσὼ εἰς τὸ Πάνθεον, ἔφερε τοὺς Πλάκας τῶν Δικαίων τοῦ Ἀνθρώπου, μὲ τὴν ἀφελῆ ταύτην ἐπιγραφήν: «Ἐζήτησε πρῶτος αὐτὸς τὰ ἀπαράγραπτα ταῦτα δικαιώματα». Καὶ δυνάμεθα νὰ ἐνωτισθῶμεν ἀκόμη ἐκ τῶν αἰσθημάτων, ἅτινα ἐνέπνευσαν εἰς τὸν γλύπτην τὸ μνημεῖον τοῦτο, πλῆρες ἁπλότητος καὶ μεγαλείου. Ἰδέτε: Περὶ τὴν μορφὴν τοῦ Ἰωάννου Ἰακώβου, συνεκέντρωσε τὴν Φύσιν, τὴν Φιλοσοφίαν, τὴν Ἀλήθειαν, τὴν Ποίησιν, καὶ ἐμεριμνησε νὰ μὴ λησμονήσῃ καὶ τὴν Μουσικήν, τὴν ἐξ ἴσου ἀναγκαίαν, ἔλεγεν ὁ Ρουσσώ,

ὅσον καὶ ὁ ἄρτος. Ἀγιόταται καὶ ἁγνόταται αἱ Μοῦσαι αὗται, αἱ μακρυναί, θρηνοῦν διὰ τὸν Ἰάκωβον, διότι τὰς ἠγάπησεν.

Ἂς ἀφήσωμεν, λοιπόν, εἰς τοὺς δημοσιολόγους, καὶ τοὺς ἠθικολόγους νὰ καθορίσουν τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν σημασίαν ἑκάστης τῶν πολιτικῶν ἢ φιλοσοφικῶν δοξασιῶν τοῦ Ρουσσώ. Ἂς ἀφήσωμεν εἰς τοὺς ἱστορικοὺς νὰ ἀνεύρουν τὸ μέρος τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ὅπερ ἐπροξένησεν. Καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτὴν τὴν στιγμήν, καθ' ἣν δὲν εἴμεθα εἰμὴ μόνον Γάλλοι, ἀπομακρυνόντες τῆς σκέψεώς μας πᾶν σφάλμα, ὅπερ τὸ πάθος ἢ ἡ παραφροσύνη ἀνέμιξαν μὲ τὴν ζωήν του, καὶ πᾶν σόφισμα ὅπερ ἐτέθη εἰς τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ δαιμονίου του, μετροῦντες τὴν συμπάθειάν μας μὲ τὴν ἄπειρον ἐγκαρτέρησίν του εἰς τὸ νὰ πάσχῃ, ἐνθυμούμενοι ὅτι ἡ εἰκών του ἦτο τὸ μοναδικὸν κόσμημα τοῦ γραφείου τοῦ Καντίου, ὅτι ὁ Σίλλερ τὸν ἀπεκάλεσε νεώτερον Σωκράτην, ὅτι ἐπέδρασεν ἐπὶ τοῦ Βύρωνος ὅπως ἐπὶ τοῦ Γκαῖτε, ἐπὶ τοῦ Λεοπάρδη ὅπως ἐπὶ τοῦ Τολστόη, ἂς γνωρίζωμεν νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν μεθ' ὑπερηφανείας ὅτι ὁ «πολίτης τῆς Γενεύης», διείγγονος τοῦ Διδιὲ Ρουσσώ, ὑπῆρξε γόνος παλαιοῦ Γαλλικοῦ γένους, καὶ νὰ τῷ διαφυλάσσωμεν εὐλαβῶς θέσιν παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Μοντεσκιὲ καὶ τοῦ Τουγκό, τοῦ Ἀλαμὲρ καὶ τοῦ Βολταίρου, εἰς τὴν πλειάδα τῶν προδρόμων τῆς Ἐπαναστάσεώς μας. Ἐπαναλαμβάνοντες τὴν ἔκφρασιν τῶν πατέρων ἡμῶν τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, τὸν τιμῶμεν τὴν ἡμέραν ταύτην «ἐν ὀνόματι τοῦ Ἐλευθέρου Γαλλικοῦ Ἔθνους». Ἐπαναλαμβάνοντες τὴν ἔκφρασιν τῶν πατέρων ἡμῶν τῆς Συμβατικῆς Συνελεύσεως, ἀποτίομεν τὴν ἡμέραν ταύτην «πρὸς τὸν Φιλόσοφον τῆς Φύσεως τὸ χρέος τῶν Γάλλων καὶ τῆς Ἀνθρωπότητος».

* * *

Η ΣΟΥΠΑ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Εἰς τὸ σύνταγμα, ἀπὸ μιᾶς ἑβδομάδος ἔπιπτον βροχηδὸν αἱ ποιναί. Μετὰ τὸν διήμερον περιορισμὸν τοῦ δεκανέως, ἡ τετραήμερος κράτησις τοῦ λοχίου, ἡ ὀκταήμερος τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τοῦ ἰλάρχου. Διότι ἐπρόκειτο τὴν ἑπομένην Κυριακὴν νὰ ἐνεργήσῃ ἐπιθεώρησιν ὁ συνταγματάρχης, καὶ ὅλοι, ἀπὸ τοῦ ὑποδεκανέος μέχρι τοῦ ἰλάρχου, εἶχον τεθῆ εἰς ἀναστάτωσιν καὶ εἰς ἐκνευρισμὸν ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐγέμιζον μὲ τιμωρίας οἱ στρατιῶται, ὅπως ὁ κόσμος ἀπὸ τὴν πτωχείαν. Ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ἡ ἐπιλαρχία ἐταράσσετο σπασμωδικῶς καὶ δὲν ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ διακρίνῃ ἂν ἦσαν περισσότεραι αἱ «καμπάναι» ἢ αἱ ἀπειλαὶ καὶ αἱ χονδροειδεῖς ἐπιτιμήσεις.

Μίαν ἑσπέραν, ἐνῷ οἱ ἄνδρες εἰς τὸν θάλαμόν των ἠσχολοῦντο εἰς τὸ καθάρισμα τῶν πατατῶν, σχηματίζοντες ἡμικύκλιον γύρω ἀπὸ ἕνα μέγαν κάδον εἰς τὸν ὁποῖον ἔπιπτον ἀπὸ τὰ δάκτυλά των καθαρισμέναι καὶ μισοκαθαρισμέναι αἱ πατάται, ὁ Φαὲς εἶπεν αἰφνιδίως μὲ ἐλαφρὸν κακεντρεχῆ γέλωτα:

— Χμ! Λοιπόν, Γκιγιωμέτ, ἐσὺ ποῦ παραπονεῖσαι διαρκῶς διὰ τὴν σοῦπαν, νά, τώρα εὐκαιρία νὰ ἀναφέρῃς εἰς τὸν συνταγματάρχην.

Ὅλος ὁ θάλαμος ἐκάγχασεν. Ὁ Γκιγιωμέτ, ὁ ὁποῖος εἶχε μείνει ἐξηπλωμένος μακαρίως εἰς τὴν κλίνην του, καὶ μὲ τὰ δύο χέρια σταυρωμένα ὄπισθεν τοῦ τραχήλου του, διεσκεδαζε παρακολουθῶν τὴν ἐργασίαν τῶν συναδέλφων του, ἀπήντησεν ἡσύχως:

— Καὶ γιατί δὲν θὰ τὸ ἀνέφερα; Μήπως θὰ μὲ ἐμποδίσῃς ἐσύ;

— Ἀλήθεια, ἔκαμεν εἷς ἱππεύς, αὐτὴ ἡ σούπα εἶναι χειρότερη ἀπὸ κολοκυθοζοῦμι. Δὲν ξεύρω τί ρίχνουν μέσα, ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πῶς θὰ ἦτο καλλίτερη ἂν ἔριχναν μέσα γουρνοτόμαρο!

— Τοῦ πῆρε ὁ διάβολος! συνεπλήρωσεν ὁ Φαές. Σήμερα δὲν εὑρῆκα μέσα οὔτε ἕνα ψίχουλο κρέας.

Καὶ ὅλοι οἱ ἄνδρες ὑπῆρξαν σύμφωνοι, διὰ νὰ βεβαιώσουν ἐν χορῷ ὅτι, τὸ συσσίτιον ἦτο ἀνυπόφορον καὶ νὰ φρυάξουν κατὰ τοῦ «κλέφτη» μαγείρου, τὸν ὁποῖον ἔπρεπεν, ἐπωφελούμενοι τῆς ἐπιθεωρήσεως, νὰ καταγγείλουν εἰς τὸν συνταγματάρχην.

— Ὅταν σᾶς λέω ὅτι θὰ τὸ ἀναφέρω! εἶπεν ἐκ τῆς κλίνης του ὁ Γκιγιωμέτ.

Ἀλλ' ὁ Φαὲς ὕψωσεν ἐκ δυσπιστίας τοὺς ὤμους.

— Δὲν θὰ τὸ ἀναφέρῃς, λέγει! Δὲν σοῦ βαστάει.

— Καὶ γιατί δὲν μοῦ βαστάει, κουφανδόνι; εἶπε πλήρης ὀργῆς ὁ Γκιγιωμέτ, διακόψας τὴν ναχελὴ ἀνάπαυσίν του διὰ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ὀργῆς του καὶ κίνημα τῶν χειρῶν του. Μὲ περνᾶς γιὰ ὁμοιόν σου; Ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ τὸ Βιλλωτόν, καὶ μάθε το.

— Δὲς ὅτι μὲ συγκινεῖ αὐτό;

— Ἂν σὲ συγκινῇ ἢ ὄχι τὸ ἴδιο μοῦ κάνει. Ἐγὼ σοῦ λέω ὅτι, ὅταν λέω ἕνα πρᾶγμα, τὸ κάνω κιόλας. Λοιπόν, σᾶς λέω ὅτι τὴν Κυριακὴν θὰ τὸ ἀναφέρω στὸν συνταγματάρχη. Ἔπειτα ὁ συνταγματάρχης δὲν εἶναι θηρίο νὰ μὲ φάῃ.

— Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια· εἶπαν πολλοί. Νὰ τὸ ἀναφέρῃς, Γκιγιωμέτ, νὰ τὸ ἀναφέρῃς.

— Καὶ βέβαια θὰ τὸ ἀναφέρω· συνεπέρανεν ὁ Γκιγιωμέτ.

Καὶ ἀμέσως κατευνασθεὶς ἐξέθεσε τὸ σχέδιόν του: Καθὼς αὐτὸς ἦτο πρῶτος τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἡ κλίνη του ἦτο ἀκριβῶς εἰς τὴν θύραν, ὁ συνταγματάρχης θὰ τοῦ ἀπηύθυνε τὸν λόγον πρῶτος καὶ αὐτὸς τότε θὰ τὰ ἔψελνε ὅλων καὶ τὸν «κλέφτη» μαγείρου, καὶ τοῦ σιτιστοῦ καὶ τοῦ λοχίου τῆς ὑπηρεσίας, μέχρι τοῦ ἰλάρχου. Καὶ οἱ ἄλλοι βεβαίως θὰ τὸν ὑποστήριζον. Τὸ ἐβεβαίωσαν ὅλοι, ἐνῷ εἶχον πλησιάσει εἰς τὴν κλίνην διὰ νὰ ἀκούσουν καλλίτερον τὸν Γκιγιωμέτ.

— Μὴ φοβηθῇς Γκιγιωμέτ, θὰ σὲ ὑποστηρίξουμε ὅλοι. Ἀρκετὰ μᾶς ἐγέμισαν ἀπὸ σάπια κρέατα. Μᾶς περνᾶνε χειρότερα ἀπὸ γουρούνια.

Καὶ τὸ μελαγχολικὸν σβύσιμον τῶν νυκτερινῶν φώτων, ἦλθε νὰ κατασιγάσῃ τὸν θορυβῶδη ἐνθουσιασμὸν τοῦ θαλάμου.

Ἡ ἡμέρα τῆς ἐπιθεωρήσεως ἦλθεν.

Ἀπὸ τῆς τετάρτης πρωΐνης οἱ ἄνδρες ἔπλυνον τὸ δάπεδον τοῦ θαλάμου μὲ ἄφθονον ὕδωρ, ἐκαθάριζον τὰ ράφια των, ἐτακτοποίουν τὸν ἱματισμόν των, τὴν κλίνην των, ἤλειφον μὲ ἔλαιον τὰ κλινοδίποδα, ἐστίλβωνον τὴν σπάθην των καὶ τὰ κομβία των. Ἀδιακόπως, μέσῳ τοῦ πατάγου τῶν ἀνοιγοκλειομένων θυρῶν, ὑπαξιωματικοὶ εἰσήρχοντο καὶ ἐξήρχοντο, κάθιδροι, ὠρυόμενοι, ὑβρίζοντες, ἐπιβάλλοντες ραγδαίως τὰς ποινάς. Καὶ αἱ διαταγαὶ διεσταυροῦντο φρενήρεις: «Θαλαμοφύλαξ, νερό! Θαλαμοφύλαξ, τὰ παράθυρα! Δεκανεύς, τὴν στολὴν τῶν ἀνδρῶν σου!

Τέλος τὴν μεσημβρίαν ὅλα εἶχον τελειώσει καὶ οἱ ἄνδρες ὄρθιοι ἐμπρὸς εἰς τὰς κλίνας των, μὲ τὰ δέρματα τῶν περισκελίδων των στίλβοντα ὡς καθρέπτας, ἀνέμενον τὴν ἐπιθεώρησιν. Εἰς τὰς δύο, ὁ δεκανεὺς ἀρχιφύλαξ, εἰς τὴν ἐξωτερικὴν εἴσοδον, ἐκραύγασεν:

— Εἰς τὰς θέσεις σας! Προσοχή!

Ἐπεκράτησε βαθεῖα σιγή. Ἔπειτα κρότος σπαθῶν καὶ ὁ συνταγματάρχης ἐφάνη συνοδευόμενος ἀπὸ σμῆνος ἀξιωματικῶν γεμάτων μὲ γαλόνια καὶ μὲ παράσημα.

Ἐπεθεώρησε κατὰ πρῶτον ὅλον τὸν θάλαμον δι' ἑνὸς βιαστικοῦ περιφερικοῦ βλέμματος καὶ ἔπειτα, φαινόμενος ἱκανοποιημένος διὰ τὴν στολὴν τῶν ἀνδρῶν, ἐπλησίασε τὸν πρῶτον τοῦ δεξιοῦ, τὸν Γκιγιωμέτ. Ἤρχισε νὰ τοῦ τραβᾷ ἓν πρὸς ἓν τὰ κομβία, διὰ νὰ ἴδῃ ἐὰν ἦσαν καλῶς ἐρραμμένα, παρετήρησεν ἔπειτα ὅτι ἡ ἄλλη στολὴ του ἦτο ἄμεμπτος, καὶ τῷ εἶπε μὲ τόνον μᾶλλον φαιδρόν.

— Μπράβο! Περνᾶτε καλὰ ἐδῶ εἰς τὸ σύνταγμα; Μήπως ἔχετε κανὲν παράπονον;

— Συνταγματάρχα μου, εἶπε ξηρῶς ὁ Γκιγιωμέτ, ἔχω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἡ σούπα δὲν ἀξίζει τίποτε.

— Πῶς! Ἡ σούπα δὲν ἀξίζει τίποτε; ἀνέκραξεν ὁ συνταγματάρχης.

— Τίποτε, συνταγματάρχα μου, τίποτε. Εἶναι λίγη καὶ ἀπὸ λίπος καὶ κόκκαλα μόνον. Ὁ μάγειρος εἶναι...

— Λέγε, τί εἶναι ὁ μάγειρος;

— Ὁ μάγειρος εἶναι... δὲν ἐνδιαφέρεται. Ἰδοὺ τί ἔχω νὰ σᾶς εἴπω, συνταγματάρχα μου.

Οἱ ἄνδρες πάντοτε ἀκίνητοι εἰς στάσιν προσοχῆς, μὲ τὸ βλέμμα κατ' εὐθεῖαν ἐμπρός, τὰς χεῖρας κατὰ μῆκος τῶν μηρῶν, ἐφαίνοντο ὅτι δὲν εἶχον τίποτε ἀκούσει.

— Ἔτσι λοιπόν; ἔκαμεν ὁ συνταγματάρχης στρεφόμενος πρὸς τὸν σιτιστήν. Ἀκουσες λοχία; Ὁ στρατιώτης αὐτὸς παραπονεῖται ὅτι τὸ συσσίτιον δὲν εἶναι καλόν.

Ὁ σιτιστὴς ἤλλαξε χρῶμα καὶ ἐψέλλισεν:

— Συνταγματάρχα...

— Πολὺ καλά, πολὺ καλά! ἐκραύγασεν ὁ συνταγματάρχης. Θὰ κανονίσωμεν ἀμέσως τὸ ζήτημα αὐτό. Ὅσον διὰ σέ, παιδί μου (καὶ ἐκτύπησε φιλικῶς τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ Γκιγιωμέτ) ἔκαμες πολὺ καλὰ νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς. Ἀπὸ αὔριον ἡ σούπα θὰ εἶναι καλλιτέρα.

Καὶ ἐπροχώρησε ἀρκετὰ βήματα, δάκνων μὲ τὸ ἄκρον τῶν ὀδόντων του τὰς τρίχας τοῦ μύστακός του. Αἰφνιδίως ἐστράφη καὶ ἐστάθη πρὸ τοῦ Φαές.

— Ὥστε ἡ σούπα δὲν ἀξίζει τίποτε ἐδῶ; τὸν ἠρώτησεν.

Ὁ ἄνθρωπος, ταραχθεὶς ἀπὸ τὸ ἀπότομον τῆς ἐρωτήσεως, ἔγεινε κάτωχρος, καὶ μὲ τὸ βλέμμα προσηλωμένον εἰς τὸ δάπεδον, μὲ φωνὴν μόλις ἀκουομένην ἀπήντησεν:

— Μάλιστα, συνταγματάρχα μου.

Ὁ συνταγματάρχης ἀνεπήδησεν.

— Πῶς! Μάλιστα; Ἀλλ' ὁ συνάδελφός σου μὲ ἔβεβαίωσε τώρα ὅτι ἡ σοῦπα εἶναι ἀρίστη.

Ὁ Φαὲς ἐσιώπησεν

Ὁ συνταγματάρχης ἐπανέλαβεν:

— Μὴ ταράσσεσαι. Πῶς εὑρίσκεις τὸ συσσίτιον;

— Εἶναι καλό, συνταγματάρχα μου.

— Τὸ εὑρίσκεις πράγματι καλόν;

— Μάλιστα συνταγματάρχα μου.

— Πολὺ καλά. Καὶ σύ;

Οὗτος πρὸς ὃν ἀπηυθύνθη ἐδίστασε πρὸς στιγμὴν καὶ ἔπειτα ἐψέλλισεν:

— Ἀλλ'... εἶναι... καλό...

— Πολὺ καλά. Καὶ σύ, σὺ ξανθομάλλη;

Ὁ ξανθομάλλης, ὁ ὁποῖος ἀπὸ πολλοῦ ἐπωφθαλμία τὸ πρῶτον γαλόνιον, ἀπήντησεν ἀμέσως.

— Συνταγματάρχα μου, ἡ σούπα εἶναι ἐξαίρετος.

Ὁ συνταγματάρχης τὴν φοράν ταύτην ἐσιώπησεν. Ἀλλ' ἐπανερ

ΤΟ ΣΑΛΟΝΙ ΣΑΣ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ΚΥΡΙΑΙ ΜΟΥ

Τουαλέτται βασιλισσῶν.

Ποία νομίζετε ὅτι εἶναι ἡ πολυτελέστερον ἐνδυομένη βασίλισσα; Ἡ Βιλελμίνη τῆς Ὀλλανδίας: Αἱ τουαλέτται της στοιχίζουν 100.000 φράγκα τὸν χρόνον. Ἴσως εἶναι τόσον δαπανηραί, διότι ἡ ἰατρευτὴ Βασίλισσα τῶν Ὀλλανδῶν, μία τῶν ἀγαθωτέρων ἐστεμμένων γυναικῶν, ἔχει καλλιτεχνικὴν ἀγάπην παράφορον πρὸς τὰ σπάνια τρίχαπτα καὶ τὰ κεντήματα. Μία ἄλλη κλίσις της εἶνε ὅτι τρελλαίνεται διὰ τὰ ζωηρὰ χρώματα καὶ διὰ τὰ πτερὰ τῆς στρουθοκαμήλου. Κατὰ σειρὰν εἰς την πολυτέλειαν ἔρχεται ἡ Βασίλισσα τῆς Ἰταλίας Ἑλένη μὲ προϋπολογισμὸν 75.000 φράγκων, καὶ κατόπιν ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Γερμανίας Αὐγούστα, δαπανῶσα περὶ τὰς 60.000 φράγκα τὸ ἔτος. Ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τῆς Αὐτοκρατείρας, εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε, ὅτι δὲν προμηθεύεται τίποτε ἀπὸ τοὺς Παρισίους, ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι κάμνουν ὅλαι αἱ ἄλλαι Βασίλισσαι. Προτιμᾷ τὸ Βερολῖνον, τὸ Λονδῖνον, καὶ τὴν Βιέννην.

Μεταξὺ τῶν ἁπλουστέρων εἰς τὴν ἀμφίεσίν των γυναικῶν εἶναι ἡ ἰδική μας Βασίλισσα καὶ ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσσίας. Ἡ Βασίλισσα Ὄλγα, δίδει συγκινητικὸν παράδειγμα μετριοφροσύνης καὶ ἁπλότητος εἰς τὴν ἐνδυμασίαν. Ἐνδύεται μὲ ἁπλᾶ φορέματα, χωρὶς πολυτελείας καὶ φόρτον στολιδίων. Τὸ ἴδιον καὶ ἡ Τσαρίνα, ἡ ὁποία φέρει πάντοτε μαῦρα καὶ ἁπλούστατα ἐνδύματα, προτιμῶσα νὰ διαθέτῃ τὰς οἰκονομίας της διὰ τὰ τέκνα της.

Θὰ ὑποθέσετε ἴσως ὅτι αἱ πολυτελέστερον ἐνδυόμεναι εἰς τὸν κόσμον γυναῖκες εἶναι αἱ ἐστεμμέναι; Θὰ ἦτο ὀγκώδης πλάνη: Ἀρκεῖ μόνον νὰ σᾶς εἴπωμεν ὅτι ἡ Κυρία Γκούλδ, δαπανᾶ 19 χιλιάδες δολλάρια, (95.000 φράγκα) τὸ ἔτος μόνον διὰ τὰ χειρόκτια της, τὰς περικνημίδας της καὶ τὰ καπέλλα της, ὅτι ἡ δις Μπέλμοντ ἐξοδεύει 1500 φράγκα τὸν μῆνα εἰς ἀρώματα μόνον, καὶ ὅτι ἡ Κυρία Ἄστορ — ἡ σύζυγος τοῦ συνταγματάρχου ὅστις ἐπνίγη μὲ τὸν «Τιτανικὸν» — ἐπλήρωσε 42.000 φράγκα διὰ μίαν τουαλέταν, τὴν ὁποίαν ἐφόρεσε μίαν φορὰν μόνον, εἰς τὸν γάμον φίλης της. Περιττὸν νὰ σημειώσωμεν ὅτι τὰ μυθικὰ αὐτὰ τέρατα τῆς πολυτελείας εἶναι Ἀμεριανίδες.

Ὑγιεινὴ καὶ κομψότης.

Αἱ φοιτήτριαι τῆς ἀνωτέρας σχολῆς τοῦ Λέρλιγκ, ἐν τῇ Ἀμεριανικῇ πολιτείᾳ Ἰλλινόϊς, δὲν εἶναι καθόλου εὐχαριστημέναι. Καὶ δὲν ἔχουν ἄδικον. Φανταστῆτε ὅτι εἰς αὐτάς, αἱ ὁποῖαι τόσον εἶναι τρελλαὶ μὲ τὴν Παρισινὴν μόδαν, ἀπαγορεύεται νὰ φέρουν κορσέ, ὑψηλὰ τακούνια, καὶ διάφορα στολίδια εἰς τὰς τουαλέττας των, γαρνιτούρας κλπ. Τὴν ἀπαγόρευσιν τὴν ἐξέδωκεν ἡ ἰατρικὴ σχολή, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ φαίνεται πῶς δὲν ἔχει ἄδικον: Πρῶτον διότι αἱ φοιτήτριαι, ἐπιστρέφουσαι ἐκ μακρυνῆς ἐκδρομῆς βοτανικῆς, ἢ καὶ παρακολουθοῦσαι τὰ μαθήματα τοῦ χημείου καὶ τοῦ μικροσκοπίου, εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουσιν ὄρεξιν νὰ ἐργασθῶσι μὲ τοὺς ἀποπνικτικοὺς κορσέδες καὶ τὰ ὑπερύψηλα τακούνια τὰ στρεβλοῦντα τὴν εὐστάθειαν τοῦ σώματος; Εἶνε ἀδύνατον. Ἀλλὰ τὰ στολίδια τί πταίουν; Ἁπλούστατα: Τὰς φοιτητρίας ἐκεῖ κατέλαβεν ἐσχάτος πρωτοφανὴς μανία, ποία νὰ βάλῃ περισσότερα στολίδια, καὶ εἰς τὴν λαμπρὰν αὐτὴν ἁμίλλαν ἐλησμόνησαν τὰ μαθήματά των.

Ὁ πόλεμος ἤδη ἐκηρύχθη: Αἱ φοιτήτριαι διεκδικοῦν ὑπὲρ ἑαυτῶν τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι ὡραῖαι, ὡς τὸ πρώτιστον δικαίωμα τῆς γυναικός, καὶ ἀπειλοῦν ἀπεργίαν. Ἂν δὲν ὑποχωρήσουν οἱ καθηγηταί, οἵτινες φαίνονται ἀνένδοτοι. Ποῖος θὰ ὑπερισχύσῃ; Ἡ γυναικεία δροσερὰ φιλαρέσκεια ἢ ἡ διοπτροφόρος ἐπιστημονικὴ αὐστηρότης; Ἀναμένομεν νὰ ἴδωμεν, καὶ ὁμολογοῦμεν, ἄνευ ἀνυπομονησίας!

Ἐκκεντρικότητες τῆς μόδας.

Σχεδὸν δὲν ὑπάρχει τίποτε εἰς τὴν μόδαν, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἐκκεντρικόν. Ἀλλὰ μερικὰ εἶναι τόσον ἀπρόοπτα, ὥστε πρέπει νὰ τὰ ὀνομάσῃ κανεὶς κάπως ἄλλως. Καὶ τὰ λέγομεν ἐκκεντριότητας. Ἐπὶ παραδείγματι: Εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ τοὺς Παρισίους τὰ θαλάσσια φύκη κομίζονται σωρηδὸν ἀπὸ τὰς Ἀγγλικὰς ἀκτὰς τοῦ Κέντ. Καὶ τί νομίζετε ὅτι γίνονται; Ἁπλούστατα, μετὰ μικρὰν ἐπεξεργασίαν ἡ ὁποία τὰ καθιστᾷ, λέγουν, χαριέστατα, χρησιμεύουν ὡς κοσμήματα τῶν γυναικείων πίλων. Ἄλλο: Αἱ περικνημίδες δὲν εἶναι πλέον διαφανεῖς. Εἶναι δηλαδὴ ἀδιαφανεῖς; Κάθε ἄλλο: Γίνεται τόσον ἀραιὸν τὸ πλέξιμον ὥστε φαίνονται.... ἀνύπαρκτοι! Μερικαὶ ἀριστοκρατίδες τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Βερολίνου, ἐθεωρήθησαν καὶ μαθήτριαι τῆς μὶς Δοῦγκαν· ἐφαίνοντο ὡσεὶ μὲ γυμνὰς τὰς κνήμας. Μία μάλιστα ἔπαθε κάτι χειρότερον: Τῆς εἶπον ὅτι εἶχε κνήμην ἀνδρικήν, διότι ἡ κάλτσα ἐφαίνετο... ὡς τρίχωμα! Ἄλλο: Ἡ ἀληθὴς πίστις πρὸς τὸν συρμὸν ἀπαιτεῖ ἵνα ἡ ὀμβρέλλα, καὶ τὸ ὑπόδημα εἶναι τοῦ αὐτοῦ χρώματος. Τοῦτο δὲ διὰ τὸ ὁμοιόχρωμον... τῶν ἄκρων. Ξεύρετε δὲ ἐπὶ πλέον ὅτι τὸ σχῆμα τῆς ὀμβρέλλας μετεβλήθη: Γίνεται πλέον κυρτόν, ὡς θόλος, καὶ μᾶλλον πολυγωνικὸν μὲ τὸ ἄνω μέρος ἐπίπεδον.

Τὰ ὑποδήματά σας.

Ἡ μόδα ἡ ὁποία θέλει τὰς φούστας κοντάς, διὰ τῆς ντεμουαζέλλες καὶ τῆς ντάμες, δίδει μεγαλητέραν ἀξίαν εἰς τὸν ρόλον τῶν ὑποδημάτων, διότι μὲ τὴς κοντὲς φούστες φαίνονται ὁλόκληρα, ὅπως δὲ ἓν ὡραῖον κατέλλον εἰμπορεῖ νὰ ἐξωραΐσῃ ὁλόκληρον τὴν τουαλέτταν, οὕτω, ἀντιθέτως, ἄσχημα ὑποδήματα εἰμποροῦν νὰ καταστρέψουν τὴν ἁρμονίαν τῆς κομψοτέρας ἀμφιέσεως. Προσοχὴ λοιπόν, ἐξαιρετική· τὰ ὑποδήματά σας, κυρίαι μου, νὰ εἶναι πάντοτε καθαρά, κομψὰ καὶ σφιχτὰ δεμένα καὶ καινουργῆ... ἐφ' ὅσον εἶνε δυνατόν. Ὡς πρὸς τὸ χρῶμα των πρέπει νὰ προσεγγίζῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον πρὸς τὸ χρῶμα τῆς φούστας. Τὸ αὐτὸ σοβαρὸν καθῆκον ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὰς περικνημίδας.

Ψυχαγωγία τοῦ συρμοῦ.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῆτε ποία εἶναι ἡ τελευταία ψυχαγωγία τοῦ συρμοῦ. Τὴν ἐπενόησε μία Παρισινὴ καλλιτέχνις καὶ τώρα τρελλαίνει ὅλους τοὺς ἀργοσχόλους ἀριστοκράτας, ἄνδρας καὶ θήλεις. Ἡ καλλιτέχνις αὐτὴ ἐπρομηθεύθη ἕνα *μυρμηκῶνα*, δηλαδὴ μίαν φωλεὰν μυρμήκων, τὴν ἐτοποθέτησε μεταξὺ δύο τεμαχίων καθαρᾶς ὑάλου, καὶ περνᾷ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς της παρατηροῦσα πῶς λειτουργεῖ ἡ ζωὴ εἰς τὸ περίεργον αὐτὸ βασίλειον τῶν μυρμήκων. Ὁ πηγαινοερχομὸς τῶν ἐργατῶν μυρμήκων, ἡ μεταφορὰ τροφίμων καὶ ὕδατος, ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς βασιλίσσης περιστοιχιζομένης ἀπὸ τὴν αὐλήν της, καὶ ὅλος αὐτὸς ὁ μηχανισμὸς τῆς περιέργου μυρμηκικῆς κοινωνίας κινοῦν πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον. Καὶ ἀποδεῖξις ἡ ταχυτάτη διάδοσις τῆς ψυχαγωγίας αὐτῆς, ἡ ὁποία, ὁμολογητέον, δὲν στερεῖται πρωτοτυπίας.

Ἀκαταμάχητος ἀπόδειξις.

Σκίτσον Παρισινόν. Κομψότατα νεαραὶ κυρίαι ἀνταλλάσσουν ἐκμυστηρεύσεις:

— Ἀσφαλῶς, δὲν ἀγαπῶ πλέον τὸν σύζυγόν μου.

— Καὶ διατί;

— Δὲν εἰξεύρω· ἀλλὰ δὲν εἶμαι πλέον φιλάρεσκος.

— Μὰ εἶναι δυνατόν;

— Σὲ βεβαιῶ. Δὲν εἶμαι πλέον φιλάρεσκος. Τώρα σπογγίζω τὴν μύτην μου καὶ ἀφ' οὗ βάλω τὴν πούδραν μου...

Χρωματισμὸς τῶν ἀνθέων.

Θέλετε νὰ δώσετε εἰς τὰ ἄνθη σας χρωματισμοὺς ξένους; Ὑπάρχει εὔκολος τρόπος, καὶ ὁ μεταχρωματισμὸς εἶναι διασκεδαστικός. Ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο τὰ στελέχη τῶν ἀνθέων — κομμένων ἀνθέων, ἐννοεῖται — νὰ ἐμβαπτισθῶσιν εἰς διαφόρους διαλύσεις. Οἱονδήποτε λευκὸν ἄνθος τοῦ ὁποίου τὸ στέλεχος βυθίζεται ἐπί τινα ὥραν εἰς ἐρυθρὰν μελάνην ἀνιλίνης, ἢ καλλίτερον Νιτρικοῦ Καλλίου, γίνεται κόκκινον, τόσῳ ζωηρότερον, ὅσῳ περισσότερον μένει βυθισμένον εἰς τὸ χρῶμα. Τοῦτο δὲ γίνεται διὰ τῆς ἀπορροφήσεως τῆς χρωστικῆς οὐσίας παρὰ τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων τοῦ ἄνθους.

Τριαντάφυλλα ρόδινα ἐμβαπτιζόμενα εἰς διάλυσιν δύο γραμμαρίων κυανοῦ Μεθυλενίου καὶ δύο γραμμαρίων Νιτρικοῦ Καλλίου, εἰς ἓν ποτήριον ὕδατος, λαμβάνουν γλυκὺ κυανοῦν χρῶμα. Ἐὰν θέλετε ἄλλας ἀποχρώσεις δοκιμάσατε μὲ ἀνάλογα χρώματα. Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἄλλος συνδυασμὸς περίεργος: Ἐρυθρὰ καὶ ρόζ ἄνθη ἐμβαπτιζόμενα εἰς διάλυσιν 9 μερῶν αἰθέρος καὶ ἑνὸς μέρους ἀμμωνίας, προσλαμβάνουν ζωηρὸν πράσινον χρῶμα. Εἰς τὴν ἰδίαν διάλυσιν τὰ λευκὰ ἄνθη γίνονται κίτρινα.

Σημειωθήτω ὅμως ὅτι οἱ τεχνητοὶ αὐτοὶ χρωματισμοὶ δὲν διαρκοῦν εἰμὴ ὀλίγας ὥρας μόνον. Ἀλλ' ὡς παίγνιον εἶναι εὐχάριστος ἐνασχόλησις, καὶ ὡραία ἔκπληξις διὰ τοὺς μὴ γνωρίζοντας.

Οἱ μαργαρῖται... καὶ τὸ πεπόνι.

Λοιπόν, τὸ πεπόνι δὲν εἶναι μόνον εὔγεστος ὀπώρα, ἀλλὰ καὶ θαυμάσιον μέσον διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν μαργαριτῶν. Ὁ χυμὸς τοῦ πεπονίου ὄχι μόνον καθαρίζει τοὺς μαργαρίτας τελείως, ἀλλὰ καὶ τοὺς δίδει μαγευτικὴν στιλβηδόνα. Εἰμπορεῖτε νὰ δοκιμάσετε. Ἡ σύστασις δίδεται ἀπὸ Παρισινὴν κυρίαν αὐθεντίας, κυρίαν, ἡ ὁποία ἔχει περιδέραιον μαργαριτῶν ἀξίας 35.000 φράγκων καὶ ἡ ὁποία βεβαιοῖ ὅτι εὑρῆκε τὸ μέσον τοῦτο τοῦ καθαρισμοῦ ἔξοχον.

Χάρτης διαφανής.

Θέλετε νὰ ξεσηκώσετε κανὲν σχέδιον καὶ δὲν ἔχετε πρόχειρον χάρτην διαφανῆ. Ὑπάρχει τρόπος νὰ τὸν κατασκευάζετε μόνη σας, ὁσονδήποτε καὶ ἂν εἶναι πυκνός. Ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο νὰ τὸν ἐμβαπτίσετε εἰς μῖγμα ἑνὸς μέρους ὀλίου (ρετσινολάδου) καὶ 2 ἢ 3 μερῶν οἰνοπνεύματος, ἀναλόγως τῆς πυκνότητητος τοῦ χάρτου. Ὅταν ξηρανθῇ ὁ χάρτης θὰ γείνῃ τόσον περισσότερον διαφανὴς ὅσον πυκνότερα εἶναι ἡ ζύμη αὐτοῦ. Ἂν θέλετε νὰ γείνῃ καὶ πάλιν ἀδιαφανὴς δὲν ἔχετε εἰμὴ νὰ τὸν ἐμβαπτίσετε εἰς καθαρὸν οἰνόπνευμα.

Γνῶμαι διὰ τὰς γυναῖκας.

Αἱ γυναῖκες εἶναι ἰσχυρότεραι, ὅταν εἶναι ὡπλισμέναι μὲ τὰς ἀδυναμίας των.

MADAME DE DEFAN

Ἡ γυνὴ δύναται νὰ συντελέσῃ ἵνα καὶ ὁ φρονιμώτερος ἀνὴρ γείνῃ ὁ βλακωδέστερος μεταξὺ τῶν θνητῶν.

ΠΑΤΕΡ ΣΟΛΙΣ

Αἱ γυναῖκες εἶναι καλλίτεραι τῶν ἀνδρῶν· εἶναι περισσότερον ἱκαναὶ νὰ θυσιασθῶσι χάριν τῆς εὐτυχίας τῶν ἄλλων.

MADAME DE POUNCIER

Ἐξ ὅλων τῶν ἀγρίων θηρίων τὸ φοβερώτερον εἶναι ἡ γυνή.

ΙΑΩΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Γυναῖκες, γυναῖκες εἶναι τὸ μέγα Βασίλειον ὅπερ τυραννεῖ τὴν Φύσιν ὁλόκληρον.

BRAMBANTE

ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠ' ΟΛΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

Ἐπιχειροῦμεν καὶ ἐφέτος, χάριν εὐκολίας τῶν συνδρομητῶν μας, τὴν ἀποστολὴν εἰδικοῦ ὑπαλλήλου μας, τοῦ κ. Παν. Χαΐδοπούλου, Διαχειριστοῦ τῆς «Εἰκονογραφημένης», ἐξουσιοδοτημένου νὰ εἰσπράξῃ τὰ δικαιώματα τοῦ Περιοδικοῦ παρὰ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν μας καὶ νὰ ἀνεργήσῃ ἐγγραφὰς νέων. Ὁ κ. Χαΐδόπουλος ἐξουσιοδοτηθείς, μόνος αὐτὸς μὲ τὴν ἐντολὴν ταύτην, ἀπῆλθεν ἤδη διὰ Βουλγαρίαν, Ρουμανίαν, Ρωσσίαν, Παραπόντιον Τουρκίαν καὶ μικρὰν Ἀσίαν. Παρακαλοῦμεν ἰδιαιτέρως τοὺς ἀρχαίους συνδρομητάς μας νὰ τὸν συντρέξουν ὅσον δύνανται εἰς τὸ ἔργον του αὐτὸ καὶ ἰδίᾳ περὶ τὴν ἐγγραφὴν νέων συνδρομητῶν, ἵνα οὕτω καταστῇ εὐρυτέρα ἡ διάδοσις τοῦ Περιοδικοῦ. Παρέχεται μία εὐκαιρία τώρα εἰς τοὺς ἀρχαίους καὶ καλοὺς φίλους τῆς «Εἰκονογραφημένης», τοὺς ἐκτιμῶντας τὴν ἀποστολήν της, νὰ δείξουν πρὸς αὐτὴν τὴν στοργήν των.

Διὰ τοὺς ἐν Ἀμερικῇ. — Οἱ ἐν Ἀμερικῇ συνδρομηταί μας, ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἀνανεώσουν τὰς συνδρομάς των, παρακαλοῦνται νὰ ἐμβάσουν ἀπ' εὐθείας τὸ ἐκ 4,50 δολλαρίων ἰσότιμον, εἴτε διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς, εἴτε διὰ τραπεζικῆς, πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τῆς «Εἰκονογραφημένης» κ. Δ. Βρατσάνον, Βουλευτὴν Ψαρῶν, ὁδὸς Σταδίου 16, Ἀθήνας, εἰς οὐδένα δὲ ἄλλον νὰ ἐμπιστευθῶσι χρήματα προωρισμένα διὰ τὸ Περιοδικόν μας. Μόνον οἱ ἐγγραφόμενοι ὡς νέοι δύνανται νὰ ἐμπιστεύονται τοιαῦτα εἰς τοὺς κατὰ τόπους δι' εἰδικῶν διαπιστευτηρίων ἐφωδιασμένους ἀντιπροσώπους ἡμῶν.

❦

ΕΥΓΕ ΤΟΥΣ!

Φαίνεται ὅτι ἀκμάζει ὁ ἐν Ἑλλάδι Τεκτονισμὸς καὶ ὁ παρ' ἡμῖν βλαστὸς τοῦ παναρχαίου αὐτοῦ καὶ ἰδεώδους τάγματος, τοῦ διὰ μέσου αἰώνων σύροντος τὰς εὐγενεῖς ἀρχὰς καὶ τὴν Ἱστορίαν του, καὶ συνασπίζοντος τὰ ὑγιέστερα στοιχεῖα τῆς Ἀνθρωπίνης Κοινωνίας εἰς ἕνα προσανατολισμὸν πρὸς τὴν ἐξιδανίκευσιν τοῦ ἀνθρώπου, χωρεῖ εὐθέως πρὸς τὸν σκοπόν του. Μία στοὰ ἀπὸ τὰς ἐν Ἀθήναις, ἡ «Ἀθηνᾶ», προκηρύσσει ἔπαθλον πρὸς ἐπιβράβευσιν μιᾶς ἐκφάνσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου, μιᾶς ἀρετῆς οἱασδήποτε τῆς ψυχῆς, μιᾶς ἐκδηλώσεως τοῦ Ἀλτρουϊσμοῦ, τῆς πρὸς Ἀλλήλους Ἀγάπης. Ἀναγνώσατέ την:

«Ἡ ἐν Ἀθήναις ἐδρεύουσα τεκτονικὴ Στοὰ «Ἀθηνᾶ» ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐνισχύσῃ τὸ καλὸν ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Κοινωνίας, ἐβρύσι *Βραβεῖον Ἀρετῆς* ὅπερ κατ' ἔτος θὰ ἀπονέμεται εἰς τὸν Ἕλληνα, ὅστις, ὁπουδήποτε εὑρισκόμενος, ἤθελεν ἐπιτελέσῃ τὴν μᾶλλον εὐγενῆ καὶ γενναίαν πρᾶξιν, ἀφορῶσαν εἴτε τὴν διάσωσιν τοῦ πλησίον, εἴτε τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὑπὲρ Ἐλευθερίας ἀγώνων, εἴτε τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ κοινωνικοῦ ἐν γένει ἀγαθοῦ, ἀδιαφόρως φύλου, ἡλικίας, κοινωνικῆς καταστάσεως, πνευματικῆς ἀναπτύξεως. Ὁ ἐπιτελέσας ἀξίαν λόγου ἀγαθὴν πρᾶξιν ἢ οἷος ἤθελε δοῦν γνῶσιν τοιαύτης δύναται ἐγγράφως ν' ἀναγγείλῃ αὐτὴν ἀναγράφων πᾶσαν σχετικὴν ἐξηκριβωμένην πληροφορίαν. Περὶ τῆς βραβεύσεως θὰ κρίνῃ ἐννεαμελὴς ἐπιτροπή. Εἰς τὸν βραβευθησόμενον ἀπονεμηθήσεται χρηματικὸν βραβεῖον οὐχὶ ἔλασσον τῶν 400 δραχ. καὶ χρυσοῦν ἀναμνηστικὸν μετάλλιον ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ, τὴ πρώτῃ ὀκταήμερον τοῦ Ἰανουαρίου. Αἱ αἰτήσεις, δεκταὶ ἀπὸ τῆς σήμερον, δέον ν' ἀπευθύνονται πρὸς τὴν ἑξῆς διεύθυνσιν. Στοὰν «Ἀθηνᾶν» ὁδὸς Κολοκοτρώνη ἀρ. 3. Στοὰ Συγγρὸ Ἀθήνας. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ λάβωσι λεπτομερεῖς πληροφορίας δύνανται ν' ἀπευθυνθῶσι πρὸς τὸν κ. Δ. Καλογερόπουλον. Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α, εἰς Ἀθήνας.

❦

ΕΘΝΙΚΗ ΨΥΧΗ

Ἂν θὰ ζῴσῃ, ἂν θὰ ζωογονηθῇ καὶ θὰ δράσῃ δεόντως ἡ Ἐθνικὴ ψυχή, τοῦτο πρέπει νὰ τὸ περιμένωμεν ἀπὸ τὰ παιδιά μας, ἀπὸ τὸ σχολεῖον. Ὄχι μόνον μὲ τὰ γράμματα, ἀλλὰ καὶ μὲ κάτι τι ἄλλο τοῦ ὁποίου τὸ μυστήριον πρέπει νὰ κατέχωσιν οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ παιδαγωγοί μας. Τὸ ἠσθάνθημεν αὐτὸ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Δραγατσείου, ὅπου μᾶς ἔκαμε νὰ κλαύσωμεν εἰς τὸ σεμνοπρεπέστατα τελεσθὲν μνημόσυνον τοῦ τελευταίου μας αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου ἕνα παιδί, αὐτὸ πρῶτον κλαῦσαν ἐν ᾧ ἀπήγγελλε, αὐτὸ πρῶτον συγκινηθὲν καὶ διακόψαν τὴν ἀπαγγελίαν του. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀληθὴς Ἐθνικὴ κατήχησις. Τὸ περιβάλλον ὅλον μὲ τὸν τάφον τοῦ Αὐτοκράτορός μας, μὲ τὸν νευρωδέστατον λόγον τοῦ κ. Δραγάτσῃ, μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸν ποῦ ἐνέβαλεν εἰς τοὺς μαθητάς του, μὲ τὰ ὡραῖα ἐθνικά μας ᾄσματα καὶ τὴν ὡραιοτέραν ἀπαγγελίαν ἔδειξε ποῦ πρέπει νὰ κατευθυνθῇ ἡ ἐργασία ἡ Ἐθνικὴ ἐν τῷ σχολείῳ πρὸς ἀνύψωσιν τῆς Ἐθνικῆς ψυχῆς, τῆς ψυχῆς τοῦ παιδός, εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν θέσιν καὶ ἔξαρσιν εἰς τὸ μεγαλεῖόν της.

❦

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ

Ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον ἀπέρχονται εἰς τὴν αἰωνιότητα οἱ Ψαριανοὶ πατριάρχαι. Μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἰουνίου ἀπεδήμησεν εἰς Κύριον ὁ

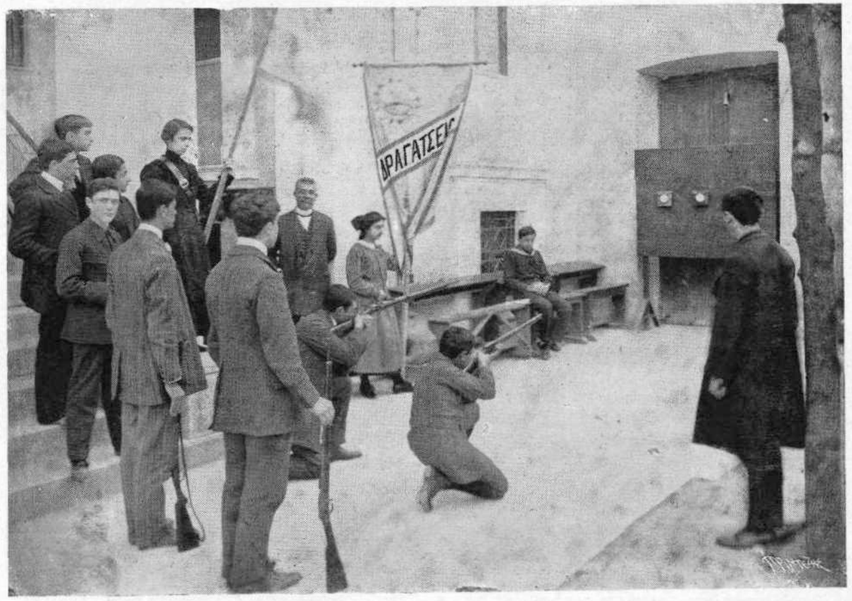

ΕΘΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ. — ΠΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΝΤΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ ΕΙΣ ΤΟ "ΔΡΑΓΑΤΣΕΙΟΝ,,

Ἀνδρέας Μαυρομμάτης, πρεσβύτης σεβαστός, πατὴρ δὲ τοῦ Πανιερωτάτου Ἐπισκόπου Δημητριάδος κ. Γερμανοῦ καὶ τοῦ μηχανικοῦ κ. Ἰω. Μαυρομμάτη. Ὁ μεταστὰς εἶχε χαρίσματα ἄπειρα, δι' ὃ καὶ ὅλοι οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ Ψαριανοὶ συνώδευσαν τὸν νεκρὸν τοῦ συμπαθοῦς συμπολίτου των μέχρι τοῦ τάφου ἐν ἀληθεῖ ὀδύνῃ. Εἰς τὸν ναὸν τοῦ Νεκροταφείου ἀνέμενεν ἐν σώματι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐχοροστάτησε δὲ ὁ Ἅγιος Τριφυλλίας καὶ τὰς τελευταίας εὐχὰς παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ τάφου ἀνέπεμψεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Θεόκλητος, μεθ' ὡραῖον ἀποχαιρετισμὸν ἐκ μέρους τοῦ τμηματάρχου τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης κ. Βολίδου, ἐξάραντος τὰς ἀρετὰς τοῦ μεταστάντος. Ἡ «Εἰκονογραφημένη» ἑνώνει τὰς εὐχάς της μὲ τὰς τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, συμμερίζεται δὲ εἰλικρινῶς τὴν ὀδύνην τῶν ζηλευτῶν υἱῶν του.

✠

ΤΑ ΚΑΝΤΙΩΤΑΚΙΑ

Πρέπει νὰ ὁμιλήσωμεν ἰδιαιτέρως διὰ τὰ Καντιωτάκια, διὰ τοὺς μικροὺς αὐτοὺς καλλιτέχνας οἱ ὁποῖοι κατέκτησαν τὴν συμπάθειαν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ. Τί εἶναι αὐτὰ τὰ Καντιωτάκια; Δύο σπινθῆρες Τέχνης, οἱ ὁποῖοι ὁλοὲν καὶ ἀνάβουν εἰς λάμψιν καὶ φλόγα· δύο χαριτωμένα παιδάκια τὰ ὁποῖα ἔχουν μέσα των τὸ δαιμόνιον τῆς Τέχνης, τὰ ὁποῖα φανερώνουν σχεδὸν τὴν δύναμιν ὡρίμου καλλιτέχνου, καὶ τὰ ὁποῖα εἰς μερικοὺς ρόλους εἶναι τελειότερα ἀπὸ τοὺς μεγάλους ἠθοποιούς. Ἐπὶ παραδείγματι: Τί ὡραιότης, τί χάρις καὶ τί παιδικὴ δροσερότης εἰς τοὺς ρόλους τοὺς ὁποίους ἔχουν εἰς τὸ «Πανόραμα» καὶ τὸν «Κινηματογράφον». Καὶ τί μεταλλικὴν φωνήν, ποῦ ἔχουν καὶ τὰ δύω, μάλιστα ἡ μικρὰ Καντιώτου, ἡ ὁποῖα εἰμπορεῖ νὰ ἐξελιχθῇ εἰς μίαν ἀρίστην ἀοιδόν, εἰς μίαν κοντράλτο. Καὶ ὁ κόσμος τὰ χειροκροτεῖ κάθε βράδυ μὲ ἐνθουσιασμόν, καὶ μὲ μίαν στοργὴν ἡ ὁποία εἶναι ὡσὰν τοῦ πατρός, ὁ ὁποῖος βλέπει θριαμβεύοντα τὰ παιδιά του. Μόνος ὁ κ. Καντιώτης δὲν τὰ χειροκροτεῖ, διότι εἶναι ἀπησχολημένος τοὺς ρόλους του. Βλέπετε τί μετριοφροσύνη πατρός!

✠

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΡΓΑ

Ἀρκετὰ νέα Ἑλληνικὰ ἔργα ἐπαίχθησαν τὸν μῆνα τοῦτον. Εἶναι κρῖμα ὅτι δὲν εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ ὅτι ὅλα ἤξιζε καὶ νὰ παιχθοῦν. Εἰς τὴν θεατρικήν μας φιλολογίαν εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ «κάθε πέρυσι καὶ καλλίτερα». Θὰ ὀνομάσωμεν ἀπὸ τὰ παιχθέντα ἔργα ἓν μόνον, τὴν «Ψεύτικην Ἀγάπην», μονόπρακτον δραμάτιον τοῦ κ. Σπ. Νικολοπούλου, ἀρχισυντάκτου τῶν «Καιρῶν» καὶ αὐτό, διότι ἂν τὰ ἄλλα ἀπέτυχαν δι' ἔλλειψιν εὐθυμίας ἢ δραματικότητος, δὲν ἔβλαψαν ἄλλον ἀπὸ τὸν συγγραφέα των. Ἀλλ' ἡ «Ψεύτικη Ἀγάπη», ἔκαμε, δηλαδὴ ἀπεπειράθη νὰ κάμῃ κακόν, εἰς τὰ ἤθη τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, διότι παρουσίασε μίαν κόρην, τόσον διεφθαρμένην εἰς τὰ καθήκοντά της πρὸς τοὺς γονεῖς της ὥστε, μετὰ τὴν παράστασιν οἱ θεαταὶ νὰ αἰσθανθοῦν μαζῆ μὲ τὴν ἀγανάκτησιν καὶ ἀνακούφισιν διότι δὲν ὑπάρχουν τοιαῦτα κορίτσια μεταξὺ ἡμῶν. Ἀλλὰ καλλίτερα ἀναγνώσατε πῶς ἔκρινε τὸ ἔργον «Ὁ κ. Ὑποβολεὺς» τῶν «Ἀθηνῶν», ὁ ὁποῖος θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς δικαιοτέρους κριτάς. Ἰδοὺ τί ἔγραψε διὰ τὴν «Ψεύτικην Ἀγάπην». «Συντομώτατον δραμάτιον, τὸ ὁποῖον θὰ συνεκίνει ἐὰν δὲν ἐπνίγετο εἰς μίαν χυδαιότητα γλώσσης, ἥτις θὰ συνέτεινεν ἴσως νὰ πιστευθῇ καὶ ἀπὸ τοὺς κρίνοντας, ὅτι ἡ νεᾶνις ἐκείνη εἶχε συμπληρώσει τὰς σπουδάς της εἰς τὸ πλυσταριὸν καὶ ἔμαθε τὴν γλῶσσαν τῶν αἰσθημάτων καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ διαλόγου εἰς ἕναν ἀπὸ τοὺς οἴκους ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους καὶ ἂν εἰσέρχωνται κάποτε διδάσκαλοι οὐδέποτε εἰσέρχεται ἡ γραμματική καὶ ἄν, φεῦ! ἐθεάθη κάποτε καὶ ράσσον εἰσερχόμενον δὲν ἔφθασεν ἡ Κατήχησις ὅμως.

«Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὁμιλοῦν οἱ ἄνθρωποι οἱ ἀξιοῦντες, ὅτι νίπτουν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τουλάχιστον, μὲ τὴν γλῶσσαν ποῦ ὡμίλει, γλῶσσαν μεθύσου περίπου, ἡ δεσποινὶς ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἤθελε τὴν συμπάθειαν τοῦ θεατοῦ καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ εἰς τὴν φιλοσοφίαν της καὶ τὰς γνώμας της; Ἤτο τόσον δεινὴ ἡ γλωσσικὴ ἀντίθεσις, ὥστε ἐὰν ὑπῆρχεν εἷς ὅστις θὰ ἔλεγεν εἰς τὴν ἡρωΐδα τοῦ ἔργου: «Ἔχεις δίκαιον νὰ παραπονῆσαι κατὰ τοῦ πατρός σου, ὅστις δὲν σ' ἐδίδαξε τοὐλάχιστον τὰ πρῶτα γράμματα!» θὰ μετεβάλετο τὸ ἔργον εἰς κωμῳδίαν αὐτομάτως. Στερεῖται ὁ συγγραφεὺς ἀτυχῶς γλωσσικῆς καλαισθησίας. Δὲν δύναται ν' ἀκούσῃ τόνους διαλόγου καὶ ἐντυπώσεις φωνῆς. Καὶ εἶναι τοῦτο μέγα μειονέκτημα. Τόσον μέγα ὥστε ἀμφιβάλω ἂν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ γράψῃ ἔργον μεγαλείτερον τοῦ συντόμου μονοπράκτου. Πρὶν ἐπιχειρήσῃ τὴν συγγραφὴν ἔργου νέου πρέπει ν' ἀσκήσῃ τὴν ἀκοήν του εἰς ἀπήχησιν διαλόγων. Νὰ συνομιλῇ μὲ κυρίους καὶ κυρίας γνωριζούσας ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν. Νὰ παραβάλλῃ τὰς ἐκ τῶν θεατρικῶν διαλόγων ἐντυπώσεις τοῦ κοινοῦ καὶ κρίνων οὕτω νὰ μορφωθῇ. Εἶναι νέος ἄλλα φαίνεται, ὅτι ἐνέπεσεν εἰς τὴν χυδαιοτέραν ἀντίληψιν τῆς γλωσσικῆς καινοτροπίας καταστρώνων λέξεις καὶ ἐπιμένων εἰς παρηχήσεις καὶ εἰς τονισμούς, τοὺς ὁποίους βεβαίως οὔτε ὁ ἴδιος λέγει, οὔτε θὰ ἤκουσε ποτὲ ὁμιλῶν μὲ κύκλους ἀξιοῦντας, ὅτι ἔχουσιν ὑπερτέραν τινὰ τοῦ ταβερνείου κοινωνικὴν μόρφωσιν. Ἰδοὺ ἀκριβῶς καὶ μία ἄλλη αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἔργον του παρέσχεν τόσον οἰκτρὰν ἐντύπωσιν εἰς τὴν διαγραφὴν τῶν χαρακτήρων, φαντασθέντος τοῦ ἀκροατηρίου, ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του τὸ μᾶλλον διεφθαρμένον πνευματικῶς καὶ ψυχικῶς θῆλυ, ἐνῷ ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ἐπεζήτει ὁ συγγραφεὺς καὶ τὸ ἀντίθετον ἐπεζήτε. τὸ ἔργον».

Ἡ μεγαλητέρα ἐκδούλευσις τὴν ὁποίαν θὰ εἶχε νὰ προσφέρῃ πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον ὁ κ. Νικολόπουλος θὰ ἦτο νὰ ὑπερθεματίσῃ εἰς τὴν σύστασιν τοῦ κ. «Ὑποβολέως» καὶ νὰ μὴ γράψῃ ἄλλο ἔργον, ὄχι μόνον μεγαλείτερον τοῦ μονοπράκτου, ἀλλ' οὔτε μονόπρακτον κἄν.

✠

ΤΟ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΟΝ ΚΟΥΑΡΤΕΤΟ

Μακαρίζομεν τοὺς ὁμογενεῖς μας τῆς Ρουμανίας, τῆς Βουλγαρίας καὶ τοῦ Καυκάσου, εἰς τοὺς ὁποίους μικροσκοπικοὶ καλλιτέχναι θὰ φέρουν ὑπερηφάνειαν καὶ μίαν δροσερωτάτην καὶ χαριεστάτην πνοὴν τῆς Ἑλληνικῆς Τέχνης. Θέλομεν νὰ ὁμιλήσωμεν διὰ τοὺς μικροὺς Ζαργάνη. Εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ τοὺς εἰξεύρετε, διότι τὰ τέσσαρα αὐτὰ παιδάκια, ἀληθινοὶ βιρτουόζοι, ἔκαμαν νὰ θαυμάσουν τὴν πρόωρον μουσικὴν ἰδιοφυΐαν των ὄχι μόνον οἱ ἰδικοί μας, ἀλλὰ καὶ οἱ ξένοι. Αὐτοὶ οἱ τέσσαρες μικροσκοπικοὶ καλλιτέχναι, τὰ Ζαργανάκια νὰ εἴπωμεν — τὰ δύο παίζουν βιολίον, τὸ ἄλλο φλάουτον, καὶ τὸ τέταρτον βιολοντσέλλον — συναρπάζουν ὄχι μόνον μὲ τὴν γοητείαν, τὴν ὁποίαν πάντοτε προκαλεῖ ἡ τρυφερὰ αὐτὴ ἡλικία τῶν παιδιῶν, ὅταν παρουσιάζεται ἐνηγκαλισμένη μὲ μίαν ὥριμον καὶ θελκτικὴν τέχνην, ἀλλά, καὶ πρὸ παντὸς τοῦτο, μὲ τὴν λεπτότητα, μὲ τὴν χάριν, μὲ τὴν δύναμιν, ἀκριβέστερον, μὲ τὴν ὁποίαν ἐξέρχεται θαυμασία ἡ μουσικὴ ἁρμονία ἀπὸ τὸ συμπαθέστατον αὐτὸ παιδικὸν κουαρτέτον, παιδικόν, διὰ τὴν ἡλικίαν τῶν καλλιτεχνῶν, ἀλλ' ὡριμώτατον ἀνδρικὸν διὰ τὸ σφρίγος, τὴν μουσικὴν ἀκρίβειαν, καὶ τὴν ὡραιότητα τῶν τόνων. Τὸ μικροσκοπικὸν αὐτὸ κουαρτέτο ἐχειροκροτήθη καὶ ἐθαυμάσθη ἐπανειλημμένως ἐν Ἑλλάδι. Ἀλλ' ὁ ἀληθινός του θρίαμβος ἦτο εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐκεῖ κάτω τὰ Ζαργανάκια ἀπεθεώθησαν, καὶ βεβαίως εἰς τοὺς ὁμογενεῖς τῆς Αἰγύπτου θὰ μείνῃ ἀλησμόνητος ἡ καλλιτεχνικὴ αὐτὴ τουρνέ. Διάφορον ὑποδοχὴν δὲν εἰμποροῦν νὰ εὕρουν καὶ ἐκεῖ ποῦ πηγαίνουν τώρα, καὶ εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ Μικρὰν Ἀσίαν, ὅπου θὰ μεταβοῦν κατόπιν.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ συστήσωμεν εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας τῆς «Εἰκονογραφημένης» τοὺς θελκτικοὺς αὐτοὺς κονσερτίστας; Δὲν χρειάζεται. Θὰ τοὺς ὑποστηρίξουν ὅσον δύνανται καὶ χωρὶς ἀκόμη νὰ τὸ θέλουν, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ θαυμάζῃ κανεὶς καὶ νὰ μὴ ὑποστηρίζῃ τὸ μουσικὸν δαιμόνιον, ὁπουδήποτε τὸ εὑρίσκει, καὶ διότι θὰ τοὺς ὠθήσῃ περισσότερον ἡ ὑπερηφάνεια τὴν ὁποίαν κάθε Ἑλληνικὴ ψυχὴ αἰσθάνεται ὅταν, τὴν ἠλεκτρίζῃ τοιαύτη Ἑλληνικὴ τέχνη.

✠

Τὸ σφάλμα ὅλων τῶν κυβερνητῶν εἶνε νὰ θέλουν νὰ παίζουν νέας μελῳδίας ἐπὶ παλαιᾶς βαρβίτου.

ΟΛΥΜΠΙΑ ΚΑΝΤΙΩΤΟΥ
ὡς Βερσαλλιέρος εἰς τὸν «Κινηματογράφον»

ΤΑ ΖΑΡΓΑΝΑΚΙΑ. — ΟΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Ἐν Ἀθήναις, Τυπογραφεῖον «Ἑστία» Κ. Μάϊσνερ καὶ Ν. Καργαδούρη — 9106.